

»SLOVENE« velja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . K 180—
za pol leta 90—
za četrt leta 45—
za en mesec 15—
Za izposojnino celoletno K 240—
Sobotna izdaja:
za celo leto K 30—
za izposojnino 35—

SLOVENE

Inserati:
Enostopna petlirvsta (59 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat po K 6—
poslana itd. po K 9—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 59/9 mm K 15.
Izhaja vsak dan izveniši po-
nedeljek in dan po prazniku,
ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Kopirski se ne vračajo; nehrankirana pisma so ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herc. 7563.

France Svetlić:

Dokument politične kulture.

Odkar smo se ujediniili s srbskim in hrvaškim plemenom v lastno državo, opažamo pri nas sila zanimive metode političnega udejstvovanja. Kakor povsod, tako delujejo in tekmujejo tudi v naši državi različne strankarske skupine, da bi prevalele in utrdile svoje organizacije in prišle potom njih do odločilnega vpliva v državi. Cilj vsake stranke mora že po njenem bistvu obstojati v tem, da prode s svojim državnim programom in preosnuje življenje našega naroda po svojih načelih. To je njena pravica in temelj njenega obstoja. Čim krepkeje in dosledneje to svojo nalogo vrši, tem večja je njena življenska moč, tem večja njena prihodnost. Pot, ki pelje vsako stranko do njenega cilja, je vztrajno in energično delo, je neprestano širjenje njenih idej in zato neprestan boj s skupinami, ki hočejo nasprotno ideje dovesti v državi do zmage. Vsaka stranka pride v teku svojega delovanja do tega, da zmanjšuje vpliv in ugled svojih nasprotnikov. Ker je vsaka stranka po svoji naravi bojna naprava, je naravnost njena naloga, da šibi moč nasprotnika in da mu odteguje kolikor mogoče veliko število pristašev. Vsak pripadnik stranke ima strankarsko dolžnost, da pridobiva novih pristašev in jih tako jema nasprotnikom.

In vendar je velika razlika med nastopom in delovanjem različnih strank. V tej razliki političnega nastopanja se kaže različna stopnja splošne kulture narodov in politične zrelosti posameznih strank. V kulturnih državah obstajajo gotove neprekršljive meje, preko katerih nobena stranka ne more in ne sme iti. So gotovi zakoni politične resnicoljubnosti in politične doštostnosti, ki jih znajo stranke v najhujšem boju varovati in skupno braniti. Ti zakoni so edina skupna duševna lastnina vojskujočih se strank, to je edino, kar jih združuje. Vse stranke se zavedajo, da se ta skupnost ne sme nikdar odstraniti, ker bi se s tem izpodmaknila podlaga vsemu političnemu življenju kulturne države.

Če primerjamo ta načela s politično prakso v naši državi, se zavemo za hip, da nas čaka še ogromno delo, preden postanemo kulturna dežela. Način, kako se bojuje n. pr. demokratska stranka v Sloveniji in v Belgradu proti SLS, je eden najočitnejših dokazov naše trditve. Prejel sem te dni v roke belgrajske »Progres« z dne 25. avgusta, ki priobčuje dopis iz Slovenije. Kdo pošilja in inspirira dopise iz Slovenije proti naši stranki, je pač vsakomur jasno. Pisec povdarja, da je bil srbski narod do-

slej glede Slovencev slabo informiran, da hoče zato on posvetiti z lučjo v naše razmere in tako koristiti splošni stvari. Skicira na kratko razvoj slovenskih pol. strank, napada dr. Velizarja Jankoviča, ker je »kot pravoslavni radikalec pozdravil na mariborskem taboru katoliške Orle.« Nadalje pripoveduje, da so s katoliškim pokretom Slovenci v enem desetletju izgubili v narodnem in političnem oziru več, kakor so preje v tridesetih letih pridobili. In te dopise pošilja v Belgrad demokrat, kateri ve, da je bil duhovnik edina narodna obramba Koroške, da je duhovnik v našem po Italijanih zasadenem ozemlju tista trdna skala, ob katero se lomi italijansko politično valovanje. Demokratski inspirator ve sam, da je edino izobraževalno in gospodarsko delo dr. Kreka dvignilo slovensko ljudstvo do visoke stopinje, na kateri stoji danes, medtem ko so imeli liberalci smisel samo za narodno fraziranje.

Višek dopisa tvori pa sledeči odstavek: »Slovenska klerikalna stranka dobiva svoje direktive iz Rima, torej izven naše države. Ako pomislimo, da stoji italijanska ljudska stranka (klerikalci), ki zahteva izvedbo londonskega pakta, pod istim političnim vodstvom rimske kurije kakor klerikalna katoliška stranka v naši državi, potem nam mora biti jasno, v kakšen položaj nas vodi politika, ki podpira to stranko.«

Ali z drugimi besedami povedano: Ker ima italijanska ljudska stranka, ki zahteva izvedbo londonskega pakta, isto svetovno naziranje kot Slovenska ljudska stranka, zato je slovenska ljudska stranka za izvedbo londonskega pakta in za podjarmljenje najhujšavejšega in najkulturnejšega dela našega naroda.

To je najboljši dokaz umazane gonje liberalne stranke in njenih pristašev, ki se ne sramujejo servirati najvočje bedastoče našim bratom Srbom, samo da hujkajo proti nam. Stranka, ki se poslužuje takih sredstev, bo povzročila pri nas mesto ujedinenja divje plemenske in verske sovraštva, zanesla v naše politično življenje surovost in nizkost brez primere. V interesu naše politične kulture in našega napredka moramo želeli, da se vpliv in moč te stranke z volivnim listkom do dna porazi.

—:—

Zopet na delu.

Zadnje čase je opazati razveseljivo dejstvo, da so se poleg našega lista še drugi jeli baviti z eno najvažnejših zadev našega naroda, z izseljevanjem. Že pred dobrim letom dni smo na podlagi zanesljivih preiskovanj po raznih krajih naše dežele opozarjali na veliko »ameriško« razpoloženje med precejšnjim delom našega ljudstva. Naša bojazen se je le prehitro vresničila, prehitro med drugim posebnost v tem pogledu, ker so se pristojni činitelji šele v najzadnjem času, dasi žal z očitno opreznostjo, približali tej prevažni zadevi, pri kateri čaka nebroj posameznosti najnujnejše rešitve in ureditve tako v korist ljudstva in države, kakor tudi posameznih državljanov.

Kolodvorska ulica, glavna prometna žila našega mesta, kaže nekaj časa sem iz predvojne dobe predobro poznano, a premalo uvaževano sliko: cele trume oblegajo pisarno agenta za izseljenje. Ta množica se danes razlikuje od nekdanje; prejšnje čase so bili čvrsti mladeniči, krepki možaki, ki so todi čakali, da krenejo proti Ameriki. Zdaj pa ženske, povečini mlade! Poleg njih, v primeri z njimi manj številni, pa bivši Amerikanci, ki jih — komaj da so se vrnil domov — vleče zopet nazaj čez lužo.

Ti pojavi, dasi so v predvojnih časih naši najboljši možje s skrbjo obračali vso pozornost nanje, so pri graditvi mlade države vsled preobilice drugega enakovažnega dela, stopili popolnoma v ozadje, dočim na drugi strani vse kaže, da jih ne razumevajo ali vsaj preveč omalovažujejo. Tako je n. pr. namera, omejiti izseljevanje s pomočjo pred kratkim predpisane tisočkronske takse prav tako ponesrečena, kakor če bi n. pr. hoteli neprestano ogromno podraževanje tobaka pripisovati nameri vlade, da omeji — kajenje med svojimi državljani.

Spričo takih razmer ni čuda, da so se zopet pojavili predvojni agentje za izseljevanje. Sicer poslujeta za zdaj samo dva, a več drugih čaka na ugodno rešitev svojih prošanj za obnovev koncesije. Poleg njih pa smo dobili — preznačilno za naše razmere — enega iz Amerike, in najmanj še en Amerikanec se poteguje, da bi dobil dovoljenje za agenturo, ki odpira vrata na stečaj marsičemu drugemu. Upamo pa, da bodo te nereelne reči, ki so z agenturami v zvezi, pa naj si jih take vrste Amerikanez imenuje dober »biznes«, prav malo časa trajale.

Da ne bo napačnega razumevanja: dotična podjetja imajo lahko reelno podlago, solidne namene. Žal pa moramo iz-

nova poudariti, da je njihova reklama zopet taka, da vzbuja opravičen dvom glede reelnosti in solidnosti; dvom, ki je z oziranjem na preštevne in prežalostne izkušnje iz predvojne dobe več kot opravičen.

Tu imamo agenta Krakerja. V svojih časniških oglasih, kakor tudi na reklamni deski pred hišo, zatrjuje — po načinu nekdanjih naših agentov, saj je bil v našem listu svojedobno po zasluženju ožigosan — da »traja vožnja iz Havra do New Yorka samo 6 dni«. Čudno, da se naši agentje ne morejo privaditi poštenjših manir. »Samo 6 dni« vozita samo eden, k večjemu dva parnika, vsi drugi delj časa. Nešteto je naših Amerikanez, ki se z zgražanjem pritožujejo nad oglas: »Samo 6 dni«, katerim so v dobri veri nasedli. Čemu ne pošteno povedati: naši parniki vozijo približno toliko in toliko časa. S takimi oglasi, ki so preračunani samo na nevednost in lahkovernost našega ljudstva bo treba temeljito pomesti, krivce pa kaznovati. Pred vojsko so ti oglasi izginili iz časnikov, koledarjev, prtljik itd. — pa da bi se dandanes zopet vsiljevali?!

Pravo kričečo ameriško posebnost smo dobili z reklamnimi deskami agenture Strukel in Horak v Kolodvorski ulici. S to se pa moramo malo bolj pobaviti. Zoper podjetje samo nimamo, kakor rečeno, nič, vsaj za hip ne..., ampak vsebina reklame, ki nam jo kričeče označajo deske, nam pa že prav nič ne ugaja. Poglejmo! Na napisni deski nad vrati stoji z velikimi črkami: St. & H., spodaj pa z najmanj štirikrat manjšimi črkami: Centrala: European Trading Co 88—9 th Ave, New York. Kako je to mogoče?! Če je v Ameriki centrala s pravkar označenim naslovom trdke, je edino pravilen način samo ta, da bo tudi podružnica imela polno trdkino ime, ne pa naslov od dvoje oseb, ki sta oba Amerikanca, eden v Ameriki, drugi pa v Ljubljani. In to tudi vzlic temu, da obstaja cela ta kompanija visokodonečega imena: »European Trading Co.« — iz ravno omenjenih dveh možakarjev. Tako torej že sam naslov te trdke ne more vzbujati posebnega zaupanja.

Nameravani njen delokrog je upravnopisano mnogovrsten. Pravi, da »Sprejema in dostavlja Ameriške pošiljke in darila«. Od nas ne pošiljamo zdaj nobenih pošiljatev in daril v Ameriko, toliko dandanes ve vsak otrok. Torej je pri nas tako oglašanje povsem nepotrebno. Ako pa to dela trdka tam v Ameriki, nas tukaj tako oglaševanje tudi nič ne briga. Edino mogoče je dvoje: da pomeni ta reklama neko baharijo, ali pa še kaj drugega, kar se za vsem skriva in o čemur se zdaj samo go-

LISTEK.

A. Remec:

Medaljon.

Zdravnika sta si privezovala mrežici pred usta, usmiljenka je bila odvrta električni tok, da je začela vreti voda v četverkotnem kuhalniku z instrumenti, nekdo e polahko zaprl vrata, ki so držala iz operacijske sobe na hodnik. Vse je bilo čisto in belo, odeto v mistično luč, ki je sijala izpod strokpa: zdravnika v dolgih belih plaščih, sestra usmiljenka s sveže polikanimi metaljskimi krili ob licih, beloodet človek, ki je ležal na operacijski mizi.

Samo ta človek je govoril.
»Takat je bilo, ko smo jeseni leta sedemnajstega podili Lahe. Pri Kobaridu so jih bili vrgli, zdaj smo se vzdignili mi, ki smo komaj čakali pred Gorico.

Marsilali smo prašni in umazani od dolgega ležanja v jarkih po cesti skozi Brda. Sovražnika nikjer pred nami. Samo jarki in zidovi, kaverne in nasipi, žične ograje i mreže, zaklji s peskom, razbita, razrta zemlja in sipina med ožganim kamenjem razvalin. Polomljeni vozovi in v stran zapeljani avtomobili, obupno kvišku strmeče dolge cevi topov, ob cesti tu in tam mrtev človek ali široko raztegnjen konj, ki je poginil na begu. Vsa cesta je bila nosečana s konzervami, monturami,

bodali in bajoneti, jermeni in nahrbtniki, čevlji in puškami in drugim blagom bežeče vojske.

In so nam rekli višji, naj ničesar ne pobiramo. Med balami platna je ležal par svetlih ženskih čevlčkov, naš človek jih je pobral, in ko jih je razvezoval, se je razletela v njih skrita granata. Ali pa je mož pobral električno svetilko, jo vtaknil v žep in ponoči ob oddihu sred marša hotel pogledati na uro. Pritisne na gumb in mu je roko odtrgalo.

A jaz na vse to nisem mislil. Gledal sem v duhu ženo in otroke, kako me pozdravljajo, ko sem se vrnil iz vojne. Zakaj bil sem prepričan, da bo po tem maršu konec. Te misli sem bil vesel in požiral prah, ki se je kadil izpod noge pred menoj korakajočih mož. Upognjeni so bili po teži nahrbtnikov in municije, a nesla je njih in mene vesela misel, da smo vrgli sovražnika z naše zemlje.

Nenadoma se je zasvetilo pred menoj v prahu kakor srebrna žepna ura. Poberm in gledam, spihnem prah in obrišem stvar s cunjastim svojim rokavom in sem bil vesel, da sem jo našel.

»Svojemu fantu prinesem to za spomin iz vojne — sem rekel.

Bil je lep medaljon s sliko ženske, ki je bila kakor podoba Matere Božje.

Hočem odpreti pokrovček s sliko in tedaj mi je šinil ogenj izmed prstov, počilo je in me vrglo vznak.

Ko sem prišel k sebi, sem ležal na nosilnici, čelo me je peklo kakor živi ogenj, izpod obveze mi je teklo iz oči nekaj mlačnega — kri in solze.

Ko so mi zvečer v Gorici odvezali glavo, sem jokal kakor otrok. Bil sem slep...

Kolikokrat sem bil za jarki v fronti, ki so jih po teden dni sekale in rušile granate, ko smo zadnji hip pred naskokom pritekli iz smrdečih kavern v strupeni vzduh in polegali za borne ostanke zakopov, da branimo črto! In sem videl L-the pred seboj, strnjene v goste tolpe, kričeče in vihteče granate in nože, in njih telesa so valovila v teku kakor hrbti zveri, ki jih poganja komedijant iz kletk s slepimi streli in bičem na kavelju. To je bil Cadornov sistem: goste trume, ki so si v množici dajale pogum in vpile: Avantí Savoja! Čez četrt ure je bilo vsega konec. Iz razbite mase pred našimi puškami si čul samo ječanje: Mama mia!

Vse to sem preživel in se mi ni ničesar zgodilo, a na lepi cesti, ko ni bilo nikjer več sovražnika, me je varljivi medaljon oslepel...

Človek je umolknil, zdravnika sta stala ob njegovem vzglavju, usmiljenka mu je obvezovala čelo in glavo z belim mrežastim ovojem.

Zdravnik je izpregovoril: »Ne bo Vas bolelo, prijatelj. Kaj bi Vam oči, ki ne vidijo in Vas samo mučijo z bolečinami noč

in dan? Dali Vam bomo umetne in vsaj trpljenja boste rešeni. Sedaj boste zaspali, ctejte: Ena, dve, tri...

Na vato nad usti je človeku kapala omočna tekočina, on pa je štel, štel do petnajst, preden je utihnil in vtihnil v sanje in prikazni in vizije težkega opojnega sna.

In je gledal in videl:

Po deželi kamenja in viske trte so se valile v rdečih novemberskih večerih kolone mož, ki so hitele domov iz beneških ravnin. Vlaki, natrpani ljudi, oveseni z njimi, so grmeli po železnih cestah, v oblakih so brneli propelerji tistih srečnih, ki so dali svojemu hrepenenju po domu lahke peroti lastavičjih aeroplanov.

Dežela je bila polna slavlja in pesmi svobode. Starci, možje in otroci so prisegali zvestobo prosti domovini. Ob zastavah z barvami veselja, upanja in ljubezni so se objemali ljudje, ki so čez noč postali iz sužnjev prosti narod.

V vetru so zvenele žice ob cestah in nosile v svet na vse strani pozdrave svobodnim bratom. Po svetlih gladinah morja so brzele ostroklune ozke ladje, da izporeče ljudstvu onstran Adrije, da je prost narod zasadi meč v svojo sveto zemljo in jo proglasil za svojo last.

Dvoje kratkih dni je sijala svoboda. Po cestah so pridirali v deželo avtomobili za gubečo se vojsko. Bele zastavice so pozdravljale ljudstvo v znamenju miru, z vozov so strmeli s prikritim sme-

vori med onimi, ki trdijo poznajo... Kar se tiče nadaljnjih besedi o kupovanju in izvažanju, recimo, da je v redu. Ampak takoj zatem je zopet nekaj, kar ne gre. Glasi se: »Zastopa potom centrale vse najboljše parobrodne družbe za pot v Ameriko.« To je, milo rečeno, najmanj nezmišeln, ki je toliko večja, ko je vendar ena cela polovica tiste družbe vendar v naši gostoljubni sredini! Pa tudi če bi jih desetkrat več in večjih tvorilo kompanijo, bi to ne šlo! — Pa dalje! — »Posreduje (ta vsaj posreduje, dočim drugi urejujejo!) kot ameriški javni notar, Commissioner of Deeds, za kakoršnekolik zavarovanja in tirjatve v Ameriki tukajšnjim svojcem.« Ta tudi ne gre. Ravno tako malo namreč, kakor če bi se kak v Ameriko se izselilvi »jugoslovanski notar« tam ponujal rojakom; tam bi bil od gosposke nepriznan kot tak, torej zakoten, ki bi se varajoč rojake moral vsepovsod izogibati oblastim. Povrh tega dobe v Ameriki javni notarji samo za neki čas pravico izvrševati svoj posel. Glavno pa je, da so take reči pravne zadeve, ki gredo samo tukajšnjim, za to edino pristojnim pravnim organom.

Taka vrsta agentovske reklame je sicer v Ameriki med evropskimi izseljenci precej razširjena. Ker je seve vedno le v domačem jeziku teh izseljencev, se naravno precej odtegne amer. oblastim, ki pa ljudstvo svarijo pred njo in jo energično zasledujejo, ker jo predobro poznajo. Najsi so pri nas vsled razsula stare in počasne urejevanja mlade države naše razmere, zlasti glede izseljevanja, še tako slabo urejene, vendar ne gre, da bi se izrabljali naš položaj in bi se vgnezdile in razpasle pri nas te vrste kupčijske navade!

Imamo pa še druge agente, ki pa se zanimajo samo za dolarje naših Amerikancev. Najsi si nadevajo še tako solidne naslove, njim bo treba še vse drugače trdo na prste stopiti. To tem bolj, ker se njihovo delovanje po svoji naravi vse bolj odteguje nadzorovanju ter vse bolj omogoča vsakovrstno izrabljanje in zlorabljanje prizadetega ljudstva. O tem pa o priliki... P.

Regent odpotoval v Pariz.

LDU Belgrad, 3. sept. Regent Aleksander je snoči odpotoval v Pariz, da se tam sestane s svojo sestro knežino Jeleno. Regent se vrne iz Pariza prihodnji teden, potoval bo v najstrožjem incognito.

Boj proti draginji.

LDU Belgrad, 3. sept. Načelniki oddelkov v ministstvu za prehrano so imeli konferenco, na kateri so razpravljali o ukrepih, ki so potrebni za boj proti draginji. To se je razpravljalo v oddelku za boj proti draginji. To se je razpravljalo v oddelku za obnovu; v oddelku za prehrano pa se je razpravljalo o izdelovanju načrta, po katerem naj bi se izvedli naslednji ukrepi: 1. Obvezno označevanje cen v izložbenih oknih. 2. Trgovcem en gros se naroča, da stavijo v promet nakupično blago. 3. Revizija po lokalnih odborih ter precejevanje blaga. 4. Preprečanje prekupovanja na škodo konsumentov.

Podonavska plouba.

LDU Pariz, 3. sept. (DunKU) »Excel-sior« priobčuje zemljevid podonavske plovice, ki jo namerava Francija predla-

gati na mednarodni konferenci dne 6. septembra. Po tem listu, zahteva Francija izgraditev Ludvigskanala, da se more čimprej pričeti plova po Renu, Meni in po Donavi in da se na ta način vpostavi neposredna zveza s podonavskimi državami.

D'Annunzio zapusti Reko.

LDU Pariz, 3. sept. Po vesteh iz Rima je izjavil D'Annunzio, da namerava zapustiti Reko, ker prebivalstvo ni povoljno sprejelo njegovega projekta za izpremembo režima in ker je italijanska vlada pokazala premalo volje, da izvrši njegove načrte. Odhod D'Annunzia z Reke se tolmači različno. Gotovo je, da bi se potem reško vprašanje mnogo lažje rešilo.

Litvinci proti Poljakom.

LDU Kovno, 3. septembra. (Litvinska brzojavna aegntura.) Litvinsko vojno poročilo. Po uspešnih bojih s Poljaki so litvinske čete začele prodirati na vsej črti Grodno—Suwalki. Posrečilo se jim je, potisniti sovražnika za 25 do 50 vrst nazaj. Napravile so bogat plen in zajele ujetnike. Prodiranje se nadaljuje.

Sibirskaja republika.

LDU Moskva, 3. septembra. (Brezčično.) Vlada republike daljnega Vzhoda je skupaj z odposlancem iz Vladivostoka sklenila, da bo vse ozemlje tvorilo enotno demokratsko republiko, ki bo s sovjetsko Rusijo in sosednjimi državami politično in gospodarsko stopila v prijateljske odnose.

Nemiri na Irskem.

LDU Amsterdam, 3. septembra. (Dun. KU.) Po londonskih poročilih so, kakor se naknadno doznava, sinfajnovci preteklo soboto vlomili blagajno v glavnem stanu vojaškega zrakoplovnega arzenala v Baldonelu pri Dublinu in ukradli zelo važne vojaške listine, med njimi operacijska povelja, ki se nanašajo na sodelovanje vojske z zračnim brodom in irskim redarstvom ter vojni kodeks in ključ za šifre, ki se sedaj rabi.

Narodno predstavništvo.

LDU Belgrad, 3. sept. 119. sejo narodnega predstavništva otvoril podpredsednik dr. Ribar ob 17.20. Poslanec Vaso Knežević (socialnidemokrat) stavi vprašanje na ministra za notranje stvari o uvedbi komunističnih občinskih odborov v belgrajski občinski upravi in energično protestira proti temu, da notranjega ministra ni na seji. Poslanec Aleksa Žujović stavi vprašanje na ministra za prehrano zaradi bednega stanja v prehrani v naših južnih krajih, zlasti v južni Srbiji in Črni gori. Minister za prehrano Risto Jojić se zahvaljuje poslancu za to vprašanje, ker je minister tudi iz onih krajev, o katerih je poslanec govoril. Podvzel je vse korake, da se prehrana v Črni gori zagotovi ter se nada, da bo v tem oziru tam kmalu bolje.

Nadalje stavi poslanec Aleksa Žujović vprašanje na pravosodnega ministra, kaj da je z razbojništvom v jasnovackem okraju v Srbiji. Pravosodni minister odgovori, da je glede tega poslal v imenovani okraj inspektorja ter da bo odgovoril, ko bo sprejel njegovo poročilo.

Aleksa Žujović vpraša tudi notranjega ministra kako je z razpustom komunistične občinske uprave v Belgradu ter prosi, da bi se v interesu morale ne kršili predpisi ustave. (V dvorano pride notranji minister dr. Milorad Drašković.) Dr. Milorad Drašković prosi poslance, ki so stali vprašanja radi razpusta belgrajske občinske uprave, naj to vprašanje odgodi do dneva interpelacij, da bi tako on in poslanci imeli širšo svobodo govora.

Poslanec Vaso Knežević (socialni demokrat) meni sicer, da je zadeva malenkostna, vendar pa prosi ministra, naj takoj odgovori na vprašanje. Znano je, da komunisti niso bili uvedeni v občinsko upravo v Belgradu. G. Pavlovič, član komunistične stranke je izjavil, da je splošno znano stališče komunistov z ozirom na prisego. Ta izjava ni omejitve prisige, niti je ne anulira. O priliki prisaganja je podal Narodni klub izjavo, da je prisaganje za poslance odveč. Tudi socialni demokratje so z ozirom na to vprašanje izjavili, da je v današnjih demokratičnih časih prisaganje anahronizem. Duhovnik, ki je prisego sprejel, je merodajne soditi, ali je prisega veljavna ali ne. Ta je ugotovil, da je bila prisega veljavna. Akt ministra za notranja dela je očividno nezakonit. Orožniki, ki blokirajo občinsko poslopje, so p. g. kazili suvereniteto našega naroda in nas obenem osramotili pred vsem svetom.

Minister dr. Drašković odgovori, da se odlok notranjega ministristva ne nanaša samo na belgrajsko občino, ampak tudi na vse druge. Tega odloka ni izdala politična oblast, ampak notranji minister, ker drugače ni hotel in mogel delati. Minister izjavlja, da tukaj ni hotel uganjati politike, ampak vršiti zakon, ter da se ne more strinjati z izvajanjem poslance.

Poslanec Vaso Knežević izjavlja, da je dal notranji minister razumeti, da se ne more braniti vsakega reda z zakonitimi sredstvi. Njihovo društvo se razvija, pa tega razvoja ne bo ustavila nobena sila.

Podpredsednik dr. Ivan Ribar pozivlja poslance Kneževića, naj se izjavi, ali je zadovoljen z odgovorom notranjega ministra ali ne. Knežević prosi podpredsednika za besedo ter izpove, da notranji minister ni hotel dati jasnega odgovora.

Podpredsednik dr. Ribar pozvoni ter odredi pavzo od 18.30 do 19, nakar se seja prekine. Ob devetnajstih se seja nadaljuje. Preide se na dnevni red: volitve predsednika predsedstva začasnega narodnega predstavništva.

Tajnik Pero Jovanović kliče imena poslancev, ki bodo tajno glasovali. Poslanci oddajajo svoje glasovnice v zalepnicah. Glasovanje traja eno uro in en četrt. Po glasovanju izjavi podpredsednik narodnega predstavništva dr. Ribar, da je glasovalo 144 poslancev, od katerih jih je 128 glasovalo za Stanojla Vukčevića, 16 glasovnic pa je bilo praznih. Ker ni kvoruma, se seja zaključuje in odredi naslednja seja za jutri ob devetih dopoldne z istim dnevnim redom. Nato se seja ob dvajsetih in pol prekine.

Seja deželne vlade za Slovenijo

z dne 2. septembra 1920.

Predsednik deželne vlade pozdravi nove poverjenike v deželni vladi. Prebere dopis ministrstva notranjih del, s katerim se naznanja vsebina dne 17. avgusta sklenjenega sporazuma: da poverjeniki za pravosodje in socialno skrbstvo pripadeta JDS, poverjenik za notranje zadeve pa se nevtalizira, dalje, da mora poslovanje

vseh pokrajinskih vladah biti kolegijsno, je odločbe se smejo izdajati in veljajo le, ako so napravljene v soglasju vseh vladnih članov. Predmeti političnega značaja, v katerih se ne zedinijo, se odstavijo z dnevnega reda in predložijo ministrskemu svetu. Uredbe o občinskih volitvah je treba v zmislu sporazuma revidirati z ozirom na §§ 10, 15, čl. 3, in 35. Predsednik deželne vlade zaprosi vodjo poverjenikstva za notranje stvari, da za revizije občinskega volilnega reda čimprej izdela predloge.

Vodja poverjenikstva za notranje stvari, vseučiliški profesor dr. Pitamic, izjavlja, da je bil po soglasju obeh v vladi zastopanih strank od ministrstva imenovan za vodjo poverjenikstva za notranje stvari. Prosi gg. zastopnike strank v dež. vladi, da bi pri svojih strankah vplivali na to, da mu politične stranke v Sloveniji omogočijo njegovo stališče, ker bi sicer moral izvajati posledice. Vodja poverjenikstva za notranje stvari bo še nadalje sodeloval pri delimitacijski komisiji na štajerskem. Za čas odsotnosti ga bo v tekočih poslih nadomestoval dvorni svetnik Kremenssek.

Na tozadevno vprašanje vodje poverjenikstva za notranje stvari glede svoje kompetence opozarja predsednik na naredbi z dne 13. februarja 1920, Ur. l. št. 114 in 115, o delokrogu predsedništva deželne vlade in poverjenikstva za notranje zadeve. Glasom teh naredb izvršuje predsednik deželne vlade, ki mora skrbeti za enotnost v deželni politični upravi, tudi splošni nadzor nad okrajnimi oblastmi. V kompetence predsedništva spadajo tudi vse personalne stvari, ki se nanašajo na osebe pri predsedništvu deželne vlade, pri Uradnem listu, nadalje na juridično-administrativne in pisarniške uradnike, na pisarniške pomožne osebe in na uradne sluga pri okrajnih glavarstvih in političnih ekspoziturah in na osebe pri knjigovodstvu deželne vlade. Ti naredbi je izdal bivši predsednik deželne vlade g. dr. Žerjav. Pod prejšnjo vlado je predsednik sporazumno s poverjenikom za notranje stvari odredil, da se ti posli začasno še vodijo pri poverjenikstvu za notranje, vendar pa po navodilih in v sporazumu s predsednikom deželne vlade. Ta uredba je obstojala na sporazumu med predsednikom deželne vlade in prejšnjim poverjenikom za notranje stvari prof. Remcem. Predsednik deželne vlade se je odločil, da se bodo ti posli sedaj v zmislu navedenih naredb vršili pri predsedništvu deželne vlade.

Poverjenik za pravosodje se zahvaljuje predsedniku za pozdrav in izjavlja, da bo njegova stranka respektirala nevtalitetu vodje poverjenikstva za notranje stvari. Nato poda izjavo JDS, v kateri se imenovana stranka pritožuje, da je večinska stranka v deželni vladi po sklenitvi sporazuma storila nekaj ukrepov, ki da nasprotujejo sporazumu in ga resno ogrožajo. Deželna vlada da je v seji dne 25. avgusta storila več sklepov, ki se tičejo imenovanja cele vrste političnih uradnikov, imenovanja okrajnih šolskih nadzornikov, oblačilnice in drugih važnih vprašanj. Zahteva, da se ti sklepi prekličejo in se predmeti ponovno predložijo plenumu deželne vlade, ker bo sicer na pristojnih mestih stavlili zahteve, da se sklepi prekličejo. Temu nasproti ugotovi predsednik deželne vlade, da so bili sklepi popolnoma pravilni. V času, ko je deželna vlada o teh stvareh sklepala, ni imela še nobenega službenega obvestila ne o imenovanju novih poverjenikov, ne o takozvanem protokolu sporazuma, ki je bil podpisan v Belgradu, o katerem pa je bila naša vlada šele 31. avgusta t. l. obveščena. Ker poverjeniki prejšnje vlade za časa imenovanja sklepov še niso bili svojih dolžnosti odvezani, še manj pa so svoje posle predali svojim naslednikom, so imeli ob času sklepanja še v polnem obsegu dolžnosti in pravice članov deželne vlade. Sklepi so bili tedaj popolnoma pravilni in predsednik deželne vlade najodločnejše zavrača trditve, da bi bili dotični sklepi neveljavni. Odklanja tudi zahteve, da bi se revidirali. Z ozirom na izjavo poverjenika za pravosodje, da bo v slučaju, ako deželna vlada omenjenih sklepov ne bi preklidala, stavlil te zahteve na pristojnih mestih, podarja predsednik deželne vlade, da ima v stvareh, o katerih razpravlja celokupna vlada, pravico poročati osrednji vladi edinele predsednik. Poverjenikom je seveda dano na prosto, da poročilo predsednika prilože svoj vetum. Nikakor pa predsednik ne more pripustiti, da bi posamezni člani deželne vlade za njegovim hrbtom v takih službenih stvareh občevali z osrednjo vlado.

Predsednik poroča nato obširno o pripravi za plebiscit na Koroskem.

Prošnja zastopnikov mariborskih Nemcev, da se upeljuje na mariborski gimnazij nemške paralele, se odkloni, ker za dijake nemške narodnosti v Sloveniji popolnoma zadostuje realna gimnazija z nemškim učnim jezikom v Ljubljani. Ker se absolutni realne gimnazije brez nadaljnega izpita lahko vpišejo tudi na tehniških visokih šolah, je potrebi nemškega prebivalstva po srednjih šolah v vsakem oziru zadosteno.

škom na licih gladki obrazi, nezaupne oči so merile ljudstvo in zemljo. Ko so videli tujci slavje, prostodušnost in zaupanje ljudi, so jim prožili roko v pozdrav: Fratelli alleati! Bratje zavezniki!

In ljudstvo je verjelo. Čez noč je bila dežela osvobodena v znamenju miru, čez noč so za vozovi z belimi zastavicami prišli možje v čeladah z bajonetmi in ročnimi granatami ob ledjih, čez noč je stal sredi vasi črn človek s perjem za klobukom in karabinko na rami in kel ljudstvu: »Jaz sem vaš gospod!«

Ljudje so vstali in povesili glave. Kje so zastave, kje svoboda, kje novi dan?

»Kdo ste? Kaj hočete? Ali nismo svobodni po veliki besedi od onstran oceana, da nismo kocke na deski, marveč da si prosti volimo postaviti pod solncem pravice?«

Mož s peresi za klobukom pa e vzrastel: »Tukaj smo in tukaj ostanemo!«

Ljudstvu je bilo žal po teh besedah, da je verovalo v pravico in slavilo svobodo tiste dni, ko bi bilo moralo v jarke ob Soči, da s svojo močjo varuje to, kar so mu vzeli tujci z lažljivo besedo o bratih in zaveznikih.

V deželo so prihajale nove čete, vsak dan opolne vlekle zastavo svojega tujstva na drog sredi vasi, godba je igrala,

parada je šla mimo. »Zmaga, zdaga!« so vpila grla po boju brez bitke.

Narod pa je stiskal pesti in škripal z zobmi in sanjal o tistih lepih dneh svobode. Tolažil se je: »Še so bratje, ki ne bodo pustili, da ne umrjemo pod tujčev no-go...«

In tujci so zagradili deželo z bodečo žico v znamenju svetega egoizma, da bi ljudstvo ne moglo do ljudstva, brat do brata, gospodar do njive.

Začeli so vladati.

A narod se ni uklonil. V nemem, trpkem odporu živi svoje življenje.

Svečan praznik je, bela procesija se vije po poljih, visoko na stolpu se blesti prapor z barvami veselja, upanja in ljubezni.

Možje s peresi za klobukom so se splašili pred zastavo, ki so mislili o njej, da je ni več v deželi. Iz zasede so namerili na ljudstvo svoje karabinke in streljali, da so padli ljudje brez orožja, starci, žene, otroci...

»Uničimo ta rod!« so vpili tujci po trgih. »Požgimo jim domove! Uničimo jim dom ob morju!«

Zbesnele tolpe so zažgale ta dom, da so švigili plameni pod oblake. Zdaj gori, črni dim se vije nad deželo, rdeči zubel sika v črno noč brez zvezd, po ulicah tulijo tolpe tujega ljudstva.

Izvrše se imenovanja nekaterih profesorjev na državni obrtni šoli v Ljubljani. Rešijo se nekatere druge personalne stvari in interni posli poverjenstva za uk in bogočastje in poverjenstva za javna dela.

Poverjenik za pravosodje interpelira poverjenika za uk in bogočastje radi mari-borskega ženskega učiteljskega. Poverjenik za uk in bogočastje zastopa stališče, da je zopetna otvoritev ženskega učiteljskega v Mariboru nepotrebna, ker ima itak že veliko nadprodukcijo ženskih učiteljskih moči. Tudi je še vprašanje kredita in učnih moči za zopetno otvoritev takega zavoda nereseno. Sicer pa da je že pred mesecem podal tozadevno poročilo ministru prosvete in prosil za odločitev in kredit, toda do danes še ni prejel odgovora.

Odkritje Škrabčevega spomenika.

Škrabčeva slavnost v Ribnici se vrši ob vsakem vremenu v nedeljo, dne 12. septembra t. l. in sicer s sledečim sporedom:

1. Po prihodu dopoldanskega vlaka ob pol 11. uri spreved iz trga Ribnice v Hrvačo s salezijansko godbo na čelu. Društva se razvrste na trgu v spreved.

2. Ob 11. uri sv. maša v Hrvači na prostem pred slavljencevo hišo, pri kateri poje okrog 70 pevcev in pevk.

3. Odkritje spomenika s slavnostnim govorom, ki ga govori vseučiliški profesor dr. Josip Mantuani.

4. Po slovesnih litanijah, ki se vrše ob 2. uri v župni cerkvi v Ribnici, je velika ljudska veselica v Hrvači na vasi, kjer se dobe vsakovrstna okrepčila. Na sporedu je tudi bogat srečolov. Pri veselici igra salezijanska godba (okrog 40 moži).

Tem potom vabimo vsa kulturna društva, posebno iz okraja. Društvene zastave posebno pozdravljene! Vabimo vse prijatelje našega učenjaka p. Stanislava. Dekleta v narodnih nošah!

Društva naj po možnosti javijo svojo udeležbo vsaj do 8. septembra s pripombo ali pride z zastavo. Odbor.

Politične novice.

+ **Plebiscit na Koroškem.** Iz Celovca poročajo: Danes je plebiscitna komisija izdala svoj šesti in sedmi razglas. V šestem razglasu se javlja, da se je ustanovilo posebno medzavezniško plebiscitno sodišče, obstoječe iz petih članov. Predsednik sodišča je angleški zastopnik, Jugoslovanski in avstrijski član imata samo posvetovalno pravico. Sodišče se bo bavilo s pregreškami, ki so v zvezi s plebiscitom in proti čistosti plebiscita in njegovi pravilni izvedbi. Kot kazni se navajajo denarne globe do sto funtov šterlingov, zapor do treh mesecev ter izključitev s plebiscitnega ozemlja. Sedmi razglas plebiscitne komisije vsebuje podrobnosti o načinu, kako se bodo glasovi šteli in pregledovali. Glasove bodo šteli in pregledovali okrajni sveti v prisotnosti po enega jugoslovanskega in avstrijskega zastopnika. Izid ugotovi uradno in ga uradno razglasi medzavezniška plebiscitna komisija. Izid glasovanja se določi po večini glasov v celoti vsakega pasa.

+ **Požar v Dravljah in minister dr. Korošec.** Včerajšnji »Slovenski Narod« prinaša s posebno slastjo gorostasno vest, da je zakrivil požar v Dravljah minister dr. Korošec. Malo da ne poroča, da je prišel dr. Korošec osebno zapaliti železniške delavnice v Dravljah! Znano je, da je bilo na predkolodvoru v Dravljah spravljene-ga mnogo milijonov (a ne pol milijarde, kakor poroča »Slovenski Narod«) vrednega demobilizacijskega blaga, katero je upravljalo sprva Narodna vlada, potem Gospodarska komisija za stvarno demobilizacijo in zdaj že nad leto dni polkovnik Miodrag Vasić, ki je prišel v Ljubljano kot upravnik vojaških delavnic in si iz tega naslova prisvojil tudi poveljstvo demobilizacijskega skladišča v Dravljah. Vasić je opetovano izjavil, da materijal v Dravljah samo »čuvala«, a kako je vršil tlo svojo dolžnost, se razvidi iz mnogoštevilnih tatvin in tudi požara, ki je uničil te dni mnogo dragocenega blaga. Nad leto dni je Vasić skladišče »čuvala«, a ničesar ukrenil, da bi onemogočil ali vsaj omejil požarno nevarnost! Šele po posredovanju železniškega ministra dr. Korošca se je posrečilo pred kratkim izposlovati, da so se delavnice v Dravljah izročile državni železnici, ki je bila po dogovoru pripravljena, za železnice nerablivo blago izročiti Gospodarski komisiji za stvarno demobilizacijo v svrhu oddaje interesentom. Ko je pa Vasić opazil, da je pričela Gospodarska komisija blago odvažati, je hitro z intrigami dosegel pri ministrstvu vojne in mornarice, da je vsakršno odvažanje blaga iz Dravlj prepovedalo. Nato je polkovnik Vasić zopet zasegel skladišče in je celo stromo zastražil z vojaškimi stražami. S tem činom je prevzel Vasić odgovornost za skladišče nase. — Kdo je tedaj kriv, da se ni poskrbelo za zadostno zavarovanje skladišča pred požarom? — »Slovenski Narod« tudi ve, da so »pokli-

cani faktorji« opozorili železniško upravo in osebno tudi ministra dr. Korošca na nevarnost v Dravljah. »Narod« naj nam še pove, kdo so bili tisti poklicani faktorji. Mi sodimo, da bi bila prej dolžnost tistih poklicanih faktorjev skrbeti za to, da se skladišče zavaruje, nego ministra, ki iz oddaljenega Belgrada pače ne more vršiti takih podrejenih poslov, kakor je skrb za zavarovanje železniških skladišč in stavb proti požarom.

+ **K požaru v Dravljah.** Ko je izbruhnil v četrtek usodni požar v Dravljah, so ljubljanski ognjegaši imeli nalogo, da hitro in brez odloga posežejo vmes in rešijo, kar se da rešiti. Vsaka minuta je bila važna, kajti škoda se je gromadila z neznan-sko naglico. Tu se je pa pripetil nepričakovan in nezasišlan dogodek. Konji in hlapci, ki jih ima društvo ljubljanskih ognjegašev na razpolago in ki bi morali biti neprestano pripravljeni za gašenje požarov, v četrtek ob usodnem času niso bili na svojem mestu. Prejšnji načelnik društva gospod Turk, ki ima skrb nad temi konji in sprejema zato od ljubljanske občine letnih 56.000 kron, ima pa, kakor pravijo, navado, da uporablja te konje v svoje privatne svrhe. Tako jih je baje tudi usodni četrtek »uporabljal« zase in požar v Dravljah se je medtem neznan-sko širil. Tako so ognjegaši prišli domala pol ure prepozno na lice mesta in je bila škoda v tem času že ogromna. Vprašamo župana Tavčarja, čigar glasilo se prav nič ne pomišlja, naprtiti krivdo za velikansko škodo v Dravljah dr. Korošcu, če mu je ta nezasišlan škandal znan? Mesto Korošca naj vpraša svojega pomočnika gosp. Turka za informacije o požaru v Dravljah.

+ **Dr. Korošec je poveril 92 milijonov.** Ker je za liberalno stranko težko, razlagati JDS-arjem na deželi vzroke Koroščevega povratka v domovino, so v povzročeno političnega razuma svojih ljudi razširili po nekod vest, da je Korošec poveril v Belgradu 92 milijonov in da so ga zato spodili domov. Z Grosuplja prihaja brzoglav, da so tudi Protiča aretirali. Iz te JDS-arske »taktike« je razvidno, da je pamet samostojnih kmetov in liberalcev iz dežele že zdavnaj konfiscirana in aretirana.

+ **Občinska uprava v Belgradu.** Stara občinska uprava v Belgradu je podala ostavko. Na podlagi doseženega sporazuma med radikalcem in demokrati je izvoljen nov občinski odbor, ki bo začasno vodil posle občinske uprave, dokler državni svet ne reši odloka o aktu notranjega ministrstva in o pritožbi glede občinskih volitev v Belgradu. Nova občinska uprava je sestavljena nastopno: Predsednik dr. Joca Para-Jovanović, podpredsednik Danilo Živaljevac.

Dnevne novice.

— **Trojno zborovanje v Ljubljani.** V četrtek po prazniku Marijinega rojstva ob devetih bo v knjižnični dvorani zborovalo Duh. podporno društvo, ob desetih katoliško tiskovno društvo, popoldne ob treh pa v Majjanišću katehetsko društvo. — Vsem članom K. T. D. je tajništvo poslalo okrožnico in glasovnico. Če kdo pisma ni prejel, naj glasovnico sam napiše v zmislu društvenih pravil: volit se 14 odbornikov, 10 od teh mora bivati v Ljubljani. — **Praktičen nastop s katehezo** in diskusija o novi veroučni knjigi, bo zanimala vsakega dušnega pastirja. Kdor more, naj se udeleži katehetskega zborovanja, tudi če se ni član društva.

— **Imenovanje novih učnih moči na ljubljanski univerzi.** Na novo so imenovani 1. na filozofski fakulteti: dr. Franc Kidrič, kustos dunajske dvorne biblioteke in docent na dunajski slovniški literaturi s posebnim ozirom na slovensko; dr. Franc Weber, docent zagrebske univerze, za izrednega profesorja teoretične filozofije; dr. Vojeslav Mole, docent na univerzi v Tomsku, za docenta antične in bizantinske umetnostne zgodovine; 2. na tehniški fakulteti: inž. Josip Kropač za rednega profesorja za rudarstvo in trebljenje rud; inž. Anton Danihelka za rednega profesorja za plavžarstvo in solovarstvo; dr. Alfonz Klemenc priv. docent na dunajski univerzi, za izrednega profesorja teoretične in fizikalne kemije in anorganske tehnologije; inž. Miroslav Kasal za izrednega profesorja stavbne mehanike in železnobetonstkih stavb; inž. Vladimir Staneč za docenta za parne stroje; dr. Marij Rebek, asistent na kemičnem inštitutu ljubljanske univerze, za docenta kemije; 3. na teološki fakulteti: dr. Gregor Rožman za docenta kanoničnega prava; 4. na juridični fakulteti: dr. Rado Kušej, izredni profesor na ljubljanski univerzi, za rednega profesorja za cerkveno pravo; dr. Stanko Lapajne za rednega profesorja za meddržavno zasebno in kazensko pravo in za obče državljansko pravo; Aleksander Bilimović, redni profesor kijevske univerze, za kontraktualnega rednega profesorja za narodno gospodarstvo. — Dalje je imenovan za univerzitetnega sekretarja s

činom izrednega profesorja dr. Matej Šmalc, tiskovni referent pri predsedništvu dežane vlade v Ljubljani.

— **V I. artiljerijsko podoficirsko šolo v Kragujevcu** se sprejme 200 mladeničev. Pogoji za sprejem v to šolo so: a) da je podanik kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, b) da ni mlajši od 17 in ne starejši od 20. leta, c) da je izvršil dva razreda gimnazije ali realke, a v skrajnem slučaju vsaj 4 razrede ljudske šole z odličnim ali prav dobrim uspehom, d) da ima starišvo (varuhovo) po občinski oblasti potrjeno dovoljenje, da sme stopiti v podoficirsko šolo. Oni prosilci, ki sedaj že služijo pri vojakih, lahko prosijo pri raportu za sprejem v podoficirsko šolo, a imeti morajo te le pogoje: a) da je izvršil rekrutno šolo, b) da je od njegove komande priporočen kot dober vojak, c) da ni bil kaznovan in d) da je izvršil najmanj 4 razrede ljudske šole. Vsak kandidat iz gradjanstva je dolžan, da predloži svojeručno pisano prošnjo komandantu I. artiljerij. podoficirske šole v Kragujevcu in da v prošnji med drugim tudi izjavi, da pristaja na vse obveznosti, predpisane v Uredbi o podoficirskih šolah in da priloži prošnji sledeče listine: 1. domovinski list, 2. krstni list, 3. šolsko spričevalo, 4. starišvo (varuhovo) po občinski oblasti potrjeno dovoljenje, da sme stopiti v podoficirsko šolo, 5. pismeno in svojeručno pisano izjavo roditeljev ali varuha, da v prošilčevi družini po očetu in materi nima škrofuloze, jetike, padavice in duševnih bolezni. To izjavo potrdi tudi občinska oblast. Oni kandidati, koji ne pridejo neposredno iz šole, so še dolžni, da doprinesejo od občinskega urada izdano navrstveno spričevalo, da je lepega vedenja in ni kaznovan. Na prijave kandidatov, ki ne odgovarjajo prednjim zahtevam, se ne bo oziralo. Rok prijave je do 20. septembra 1920 a zdravniški pregled se vrši dne 29. septembra 1920, katerega dne morajo biti na pregledu vsi prijavljeni kandidati. Za potovanje na zdravniški pregled se imajo kandidati obrniti na najbližnjo pukovsko okružno komando, kjer jim bo izstavljena »objava« za brezplačno vožnjo, a za povratek se jim taka objava izda od podoficirske šole.

— **Pri delegaciji ministrstva financ v Ljubljani** je popolniti mesto pregledovalca trgovskih knjig v VIII. ali VII. odnosno VI. činov. razredu dr. uradnikov. Interesentje se opozarjajo na razpis tega mesta v Uradnem listu. Prošnje je vlagati do 20. t. m. pri delegaciji.

— **Slušatelje filozofske fakultete** opozarjamo, da je treba vložiti prošnje za podpore na poverjenstvo za uk in bogočastje do 10. IX. t. l. (kolek za 3 dinarje). Priložite ubožno izpričevalo (potrjeno od davčne oblasti in zadnja kolokvijska izpričevala. Odbor za D. S. F. F. v Ljubljani.

— **Kongres jugoslovanskih dobrovoljcev.** V proslavo štiriletnice kar so jugoslovanski dobrovoljci stopili v krvavo borbo za osvobodjenje in ujedinjenje svoje domovine na poljanah Dobrudže, priredi »Društvo jugoslovanskih dobrovoljcev za Slovenijo« dne 8. septembra v Ljubljani veliko manifestacijsko zborovanje s spominsko službo padlim dobrovoljcem. Spored je sledeči: Ob pol 10. uri spominska služba, ki jo služi na vrtu garnizijske bolnice morn. superijor g. Kokalj, ob 11. uri veliko javno manifestacijsko zborovanje v veliki dvorani hotela Union s sledečim sporedom: 1. Pozdrav predsednika. 2. Zgodovina dobrovoljstva, poroča V. F. Jelenc. 3. Naše delo, poroča tovariš Ferdo Šlajmer. — K manifestacijskem zborovanju in spominski službi vabimo vslovensko javnost, ki ve ceniti zasluge dobrovoljcev za ujedinjenje in osvobodjenje! — Popoldne se vrši ob 15. uri društveni občni zbor v posvetovalnici mestnega magistrata, ki se ga morajo obvezno udeležiti vsi člani! Zvečer je v veliki dvorani hotela Union prijateljski sestanek, s sodelovanjem vojaške godbe pod vodstvom kapelnika dr. Čerina in sodelovanjem narodnih društev. Ker je čisti dobiček namenjen invalidskemu fondu dobrovoljcev, opozarjamo občinstvo, da se ga udeleži v najobilnejšem številu.

— **Slovenskim dobrovoljcem!** Udeležite se obvezno naše manifestacije. Sestanek dne 8. septembra ob 8. uri zjutraj v društvenih prostorih. Dobrovoljcem so proti društveni izkaznici dovoljene na železnica polovične vožnje in to na južni železnici že 7., 8. in 9. septembra, na državni pa od 5. do 10. septembra!

— **Nekaj sirot obojega spola**, med temi tudi nekaj zdravih bosanskih dečkov, popolnih sirot starih od 7 do 10 let ima oddati društvo »Dobrodelnost«, Ljubljana, Poljanski nasip 10. — Kdor bi hotel vzeti kako siroto za svojo ali pa za vzgojo, naj se obrne na omenjeno društvo.

— **Bogoskrunstvo na Dobrovi.** V noči od 1. na 2. t. m. so neznani storilci ukradli v farni cerkvi na Dobrovi iz tabernakelja pozlačeno, 2000 kron vredno monstranco in pozlačeni 600 kron vredni srebrni ciborij. Ukradena monstranca je bila okrašena z različnimi barvanimi kamenčki z zlato lunulo. Zločinci, katerih je bilo več, so pri vходу na pokopališče zavezali

vrata z vrvo in zlezli v cerkev po 13 metrov dolgi lestvi skozi 5 metrov visoko okno. Na oknu so odstranili žično mrežo, prežagali železno omrežje, razbili šipo in se po vrvi spustili v cerkev, v kateri so najbrže z dletom odprli tabernakelj, strelili iz ciborija sv. hostije na oltar in odnesli monstranco in ciborij. Poskusili so tudi vlomiti v nabiralnik. Po končanem zločinu so zločinci odpahnili pri velikih vratih zapah, vrata so odprli in odšli iz cerkve.

— **Ne pozabite na Dobrovo pri Ljubljani**, kjer bo na Mali Šmaren ob treh pop. na vrtu pri Mežnarju javna telovadba Orlov ter nato veselica, srečolov, šaljiva pošta, petje, dražba krasnih novih žen. čevljev ter tolstega koštruna! Poskrbljeno je tudi za okrepčilo gostov. Igrala bo bratska godba iz D. M. v Polju. Sprejem gostov se vrši že ob 1. uri pred Adamičem. Za slučaj skrajno neugodnega vremena se preloži prireditve na naslednjo nedeljo, t. j. 12. sept. Bratje sosedi — bližnji in daljni — ter vsi drugi gosti, pozdravljeni na božjepotni Dobrovi! (k)

— **Orglarska šola v Ljubljani.** Pričetek šolskega leta 1920-21 bo v ponedeljek 20. septembra. Ob devetih vpisovanje in izpiti v šolskih prostorih: Alojzijeve, Poljanska cesta 4, II.

— **Pred splošno stavko?** »Slov. Narod« poroča: Kakor čujemo, se pripravljajo železničarska stavka, ki se lahko razvije v splošen strajk, kateremu se baje pridruži tudi uradništvo, predvsem poštno. Stavka bo baje izbruhnila docela nepričakovano.

— **Krajnim šolskim svetom in šolskim vodstvom** naznanja Jugoslovanska knjigar-na, da je premestila oddelke šolskih tiskovin in učil na Gosposvetsko cesto št. 10 (nasproti evangelske cerkve). — V zalogi so vse potrebne šolske tiskovine, dobé se tudi druge šolske in pisarniške potrebščine.

— **Poštnice in brzoglavno ravnateljstvo** naznanja, da se je s 1. septembrom t. l. ime poštne urada Videm pri Dobrovoljah izpremenilo v »Videm-Dobropolje«.

— **Za Koroško.** Generalni komisariat za tujski promet je založil 14 različnih razglednic o Koroški v Sloveniji. Občinstvo se naproša, da se v najobilnejši meri poslužuje teh razglednic, ki se dobivajo v vseh večjih knjigarnah in prodajalnah papirja. V večji meri se naročajo v Tourist Office, Ljubljana, Dunajska cesta 18.

Koroške novice.

k **Plebiscitna politika na gmajni.** Ob cesti iz Velikovca v Celovec je mnogo pašnikov. Peljal sem se 3. t. m. z avtomobilom tam skozi. Ob poti so se pasle krave, pastirji pa so začeli letati proti cesti in vpili, nekateri »heil«, drugi »živio«. Ko sem se ozrl, so bili že v laseh in so se pošteno bili s pestmi in palicami. Od gmajne do parlamenta je daleč, a vendar je tudi to politika.

k **Velikovec.** Danes, 5. t. m., je v Velikovcu nemški shod. Naši fantje iz okolice se ga mislijo iz radovednosti udeležiti. Toda skrbi jih, da se Nemci premislijo in shod odpovedo. Primeri, kakor je grebinijski, ne vlečejo. Vive la marche funebre!

k **Po Celovcu** so te dni razobešeni sledeči Heimateidienstovi plakati: Na precej dolgem in širokem popirju je zgoraj tiskano: **Koroška v nevarnosti!** Pod napisom je zelena Koroška, čez njen spodnji del pa sega z juga krvava roka s kremplji. Kaj pa če bi sliko obrnili, to bi bilo resnično in bolj pomembno! Če Heimateidienst ne pozna drugačnih agitatoričnih sredstev, naj pusti še take ekstravagance, ki spadajo v kinematograf. Celovčanom samim se zdi to smešno in delajo šaljive opazke nad to neokusnostjo, kajti ona resnično krvava roka bi segala od severa proti jugu.

Štajerske novice.

š **Poroka.** V Ljutomeru se je 1. t. m. poročila mnogoletna, vrla članica pevskega zbora gđc. Genovefa Velnarjeva, tržka hči z g. Ludv. Brumen, trgovcem v Murski Soboti. Obilo sreče!

š **Ljutomer.** Tukaj je umrla 2. t. m. po dolgi in mučni bolezni gospa Julijana Dijak, tržanka v 71. letu svoje starosti. Rajna je bila mati že pok. sodnika dr. Jesipa Dijaka v Krškem. Bila je pravi vzor blage, dobre in vrlonarodne žene. Počrčali jo bodo zlasti ubožci in sosedi. Počivaj mirno v domači grudi, katero si tako goreče ljubila!

Pričetek šol.

— Na državnem učiteljskem v Ljubljani je za šolsko leto 1920-21 vpisovanje v desko in dekliško vadnico v četrtek, dne 16. septembra, v otroški vrtec in v letnike obeh učiteljskih pa v petek, dne 17. septembra, vsakokrat od 8. do 10. ure. — Podrobnosti so razvidne na razglasu v večji šolskega poslojpa.

Ravnateljstvo.

— **Pričetek šolskega leta 1920-21 na I. državni gimnaziji in drž. realki v Ljubljani.** Prijava učencev za 1. razred in onih

za 2. do 8. oz. 2. do 7. razred, ki prihajajo z drugih zavodov, v sredo 15. septembra od 8. do 12. ure v ravn. pisarni. Zglasiti se je v spremstvu staršev oziroma njihovih namestnikov in prinesiti s seboj zadnje letno izpisevalno in krstni list. Sprejemni izpiti za 1. razred se vrše v četrtek 16. t. m. ob 8. uri; oni za 2. do 8. oz. 2. do 7. razred prično v četrtek 16. septembra. Ponavljalni in dodatni izpiti se vrše 16. in 17. septembra. Vpisovanje učencev, ki so že doslej obiskovali zavod in na novo sprejetih v soboto 18. septembra točno ob 8. uri v razredih, v katere spadajo. 20. septembra ob 8. uri sv. maša, 21. septembra točno ob 8. uri prične redni pouk. Natančnejša določila o pričetku šolskega leta so objavljena na uradni deski v avli. — Ravnateljstvo.

— Na državni gimnaziji v Kranju se prične šolsko leto 1920/21 dne 20. septembra s slovesno službo božjo na čast sv. Duhu. Za prvi razred se bodo učenci vpisovali dne 16. septembra od 8. do 10. ure dopoldne; od 10. ure dalje se bodo vršili sprejemni izpiti. Vsi dijaki, ki so sprejemni izpit za prvi razred že napravili, kakor tudi drugi, ki so bili že prej na zavodu, naj se javijo dne 17. septembra dopoldne pri gimnazijskem ravnateljstvu. Ponavljalni in drugi sprejemni izpiti se bodo vršili dne 17. in 18. septembra.

— Škofja Loka. Vnanja petrazredna dekliška ljudska šola pri uršulinkah se z novim šolskim letom 1920/21 razširi v šestrazrednico.

— Na trgovski šoli v Novem mestu, ki ima pravico javnosti, se vrši vpisovanje učencev in učenk v pripravljani razred, I. in II. letnik dne 16. septembra 1920 od 9. do 12. ure. — V pripravljani razred se sprejemajo brez izpita učenci in učenke, ki so dopolnili 13. leto starosti ter so dovršili vsaj VI. razred ali oddelek ljudske ali I. razred trirazredne, oziroma II. razred štirirazredne meščanske šole ali II. razred srednje šole. — V I. letnik se sprejmejo brez vsake skušnje tisti učenci in učenke, ki so dovršili IV. razred srednje šole ali popolno meščansko šolo ali pripravljani razred dvorazredne trgovske šole in so stari 14 let. Nadalje se sprejmejo v I. letnik tudi tisti učenci in učenke, ki so dovršili III. razred srednje šole ali VIII. razred ljudske šole ali predzadnji razred meščanske šole, ako so stari vsaj 14 let in napravijo izpit iz slovenščine, nemščine, računstva, zemljepisja, prirodopisa in fizike. Pri izkušnji se zahteva toliko znanja, kolikor si ga pridobijo učenci in učenke v pripravljalnem razredu. — V II. letnik se sprejmejo učenci in učenke, ki so dovršili I. letnik dvorazredne trgovske šole. — Vpisnina znaša 20 K, šolnina 40 K mesečno. Sprejemni izpiti za I. letnik se bodo vršili 17. in 18. sept. od 9. ure dalje. Ponavljalni izpiti bodo 16. in 17. sept. od 9. ure dalje. Šolsko leto 1920-21 se začne 20. sept. ob 8. uri s slovesno službo božjo v kapiteljski cerkvi. Dne 21. sept. ob osmi uri se začne redni pouk. — Ravnateljstvo.

Ljubljanske novice.

Ij Regent Aleksander se je peljal sinoči skozi Ljubljano. Bil je v civilni obleki. Ker potuje strogo inkognito, je vsak pozdrav odpadel.

Ij Zadušnica po umrlem Ivanu Gostinčarju bo v torek ob 7. uri pri Sv. Petru.

Ij Dramsko gledališče. Na zahtevo občinstva ponovi v ponedeljek ruska dramska družba »Pygmalion« od Shawa. Danes zvečer predstavljajo komedijo »Papa«.

Ij Ljudski oder naznanja svojim članom, da se vrši skušnja za »Sestro Beatrice« v ponedeljek ob osmi uri zvečer.

Ij Salezijanska godba svira o priliki dobrotelne prireditve danes ob 4. uri popoldne na vrtu I. kons. društva na Zaloški cesti 15. Vstopnina za osebo K 5, za družine K 20. V slučaju slabega vremena se prireditve vrši 8. septembra ob isti uri.

Ij Družba sv. Elizabete. Osrednji svet družbe sv. Elizabete ima mesečno sejo prihodnji torek (7. sept.) ob 6. popoldne v Alojzijevisču. Vabljeni so vse članice osrednjega sveta.

Ij »Ljubljana«, danes ob 2. zbirališče pri Dolenjskem mostu.

Ij Protekcionizem v zdravniških imenovanjih. Te dni je bil imenovan za plačnega vojnega terja na dobrotelnih zavodih v Ljubljani neki Nemec iz Gradca, ki je po staro-avstrijskem protekcijskem sistemu dosegel noštrifikacijo v Zagrebu, kljub temu, da ni bil jugoslovanski državljani. Tega tujeja je naš Zdravstv. odsek za Slovenijo in Istro določil za službo v Sloveniji. Nečuvno je, da ministrstvo in Zdravstveni odsek namesti Nemca iz Avstrije v državni zavod in ga še nepostavno plača kakor sekundarje, dočim so morali dosedaj vsi vojneterji Slovenci delati brezplačno. Če bo šlo pri nas tako naprej, potem bo zaželjena slovenska medicinska fakulteta le še za noštrifikacije in prakticiranje pritepenecv potrebna, nikakor pa ne za vzgojo domačih zdravnikov, ki se morajo že sedaj z vsemi močnimi sredstvi kopati iz gmočin in despotnih razmer.

Ij Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani naznanja, da bo njena pisarna zaradi snajenja zaprta dne 6., 7. in 9. septembra.

Ij Kdo bi vzel na hrano in stanovanje 8 letnega, manj nadarjenega dečka? Deček bo obiskoval razred za manj nadarjene na Cojzovi cesti (šola na Grabnu). Deček ne bo delal nobenih posebnih sitosti. Stanovanje naj bi bilo blizu šole. Plača lahko v denarjih ali v živilih. Ponudbe je nasloviti: Zupančič Franc, župan v Hrastovem Doju, pošta Št. Vid pri Stični.

Ij Požar. Sinoči med 11. in 12. uro je bilo opazovati v smeri čez Kleče proti Šmartnemu pod Šmarno goro odsev velikega požara.

Ljubljanska porota.

Ljubljanska porota je včeraj zopet razpravljala — o tatovih. Razprave je vodil predsednik dež. sodišča dr. Papež. Prvi se je zagovarjal Franc Trobešek, ki je hodil okoli po Gorenjskem in Stajerskem in kradel. Trobešek je bil obsojen na poldrugo leto težke ječe. — Drugi se je zagovarjal eleganten Ljubljanc, kontorist, ki je bil pred vojsko celo v Bolgariji bančni uradnik, Alojzij Avbelj, ki je ukradel v eni noči dva pisalna stroja. Prvega je ukradel v pisarni Samostojne kmečke stranke, ki je bil vreden 15.000 kron. Še v tisti noči je nesel ukradeni pisalni stroj k Maliču, kjer sta ga čakala Debevc in Cimerman, kateri je še v tisti noči prodal ukradeni pisalni stroj nekemu gospodu, katerega ime se v razpravi ni povedalo, za 8000 kron, od katere vsote je plačal Avbelj po 2000 kron Debevcu in Cimermanu. Ker se mu je ta kupčija tako dobro izplačala, je še v tisti noči ukradel v pisarni uprave »Domovine«, katero upravlja dr. Knaflič, še en pisalni stroj, vreden 24.000 kron, katerega je poskušal prodati v Večve, toda so ga ob tisti priliki aretirali. Avbelj je bil obsojen na 5 let težke ječe. — Tretji se je zagovarjal 52 letni Kraševac And. Kralj, ki je kradel, kar je živel in je predsedal zaradi raznih tatvin že dolgo vrsto let v ječi. Ko so ga zadnjič izpustili iz Gradiške, je odšel k vojakom, kjer je veržil, ko so ga od vojakov izpustili, je v Trstu veržil, nato je prišel v Ljubljano, kjer je snažil v Kolodvorski ulici čevlje. Dne 3. julija letos se je pa ponoči priplazil v podstrešje posestnika Marka Jesiha v Panceh, kjer je odnesel raznega blaga v vrednosti 16.855 kron. Ker je Jesih zjutraj zapazil tatvino, je zasledoval tatu in ga je dobil v neki gostilni v Rudniku, kjer mu je priznal, da je res on pri njem pokradel. Pri porotni razpravi Kralj ni tajil. Ko je predsednik dr. Papež razglasil sodbo, s katero je bil Anton Kralj obsojen na 7 let težke ječe, je Kralj izjavil, da se bo proti visoki kazni pritožil.

Pred važnimi zunanje-političnimi dogodki.

LDU Zagreb, 4. sept. »Riječ« poroča iz Beograda: O regentovem nenadnem potovanju v Pariz se govori v političnih krogih, da je v zvezi s silno važnimi bodočimi mednarodnimi dogodki. Posebno gre za rešitev jadranskega vprašanja, za naše odnošaje z Madžarsko, s katero je Francija sklenila politično pogodbo in za to zvezo pridobila Rumunijo. Danes pride tudi dr. Trumbić iz Londona v Pariz. V prihodnjih dneh je pričakovati važnih dogodkov v zunanji politiki naše države. Regent se vrne prihodnjo soboto v Belgrad. Potuje strogo incognito in nosi civilno obleko. Spremlja ga njegov osebni tajnik Petrović.

Pribičević v službi Mažarov.

Belgrad, 4. sept. (Izvirno.) Danes je izšel v »Balkan« članek uradnika železniške direkcije Štefana Pavlovića, v katerem trdi, da je bil Pribičević uradnik madžarske brambe. Grof Tisza da ga je nazval za »domoljuba«. Pribičević je bil od leta 1914 do 1918 načelnik oddelka madžarskega vojnega ministrstva. Ti očitki so zbudili v Belgradu velikansko pozornost.

Jugoslovanski klub za pravičen proračun.

Belgrad, 4. sept. (Izvirno.) Za ponedeljek sta pozvana k dr. Vesniću delegata Jugoslovanskega kluba dr. Hohnjec in prof. Vesenjak, ki mu bosta izročila poseben memorandum in razložila stališče Jugoslovanskega kluba.

Belgrad, 4. sept. Jugoslovanski klub je sestavil memorandum, v katerem se protivi proti temu, da bi se proračun za 1920/21 proglasil naredbenim potom.

PARLAMENT ZOPET NESKLEPČEN.

LDU Belgrad, 3. sept. Na današnji seji narodnega predstavništva bi se imela izvršiti volite predsedstva. Ko se je ugotovilo, da zbornica nima kvoruma, se je seja odgodila na 9. sept. ob 16. uri. Poslanec, ki niso bili na seji, se do 9. sept. ne bodo izplačale dnevnice.

Naše čete potolkle Albance.

LDU Zagreb, 4. sept. »Novosti« poročajo iz Beograda: Čete naše tretje armade so popolnoma potolkle Albance, ki jih je zagrabila panika. Albanci pristaši Ešad paše so se pridružili naši vojski in gonili

sovražnika proti Tirani, kjer hočejo vreči albansko vlado.

Dunaj za Koroško.

LDU Dunaj, 4. sept. Jutri bodo pred dvornim gledališčem velike manifestacije za nemško Koroško in obhod. Vsi listi so priobčili članke proti Slovincem.

Mala ententa proti Italiji.

LDU Dunaj, 4. sept. »Mittagspost« piše: Mala ententa je naperjena ne samo zoper Madžarsko, marveč tudi zoper Italijo.

Horthy hujska na boj.

LDU Pečuh, 4. sept. Horthy potuje po Madžarski in hujska vojake, naj bodo vsak čas pripravljeni na boj, ker Madžarska ne sme ostati okrnjena. Ob nemško-avstrijski meji bodo v kratkem veliki manevri, ravno tako tudi ob jugoslovanski meji.

Nova pustolovštva D'Annunzia.

LDU Zagreb, 4. sept. »Domovina« poroča iz Bakra: Z Reke prihajajo senzacionalne vesti o dogodkih, ki se bodo vršili v kratkem. Nihče ne vé, kaj se bode zgodilo, vé se pa, da se nekaj godi. D'Annunzijeve vojaške priprave so v polnem teku. D'Annunzio se neprestano druži z arditii in jih podžiga k novim činom. Znano je, da je D'Annunzиеvega mišljenja tudi poveljnik regularnih čet, ki se nahajajo na Sušaku, in da bo proti vsem nalogom, ki bi pro forma došli od njegovih višjih oblasti, delal z D'Annunziem. Pravijo, da bo D'Annunzиеve komedija začela na ta način, da bodo njegovo arditii udri na Sušak in zarobili regularne čete, ki bodo onega dne znižane na najmanjše število. D'Annunzio bo potem nadaljeval pot, njemu se bodo pridružile tudi zarobljene čete in prodirale proti hrvatskim občinam, da jih osvoje. Ta svoj cilj je D'Annunzio proglasil v svojem govoru, ko je razlagal svoje štatute za novo državo.

Stavka na Angleškem.

LDU London, 4. sept. (Reuter.) Stavka se širi. Stavci stavkajo in bržkone se bodo v provinci izprli tudi elektrotehnični delavci. Grozi tudi stavka rudarjev. Delavci papirnic so naznanili delodajalcem, da bodo 13. t. m. ustavili delo. »Daily Chronicle« poroča, da se je izjalovil poizkus poljskih voditeljev sindikatov angleških delavcev, dobiti od bank predujem.

Borza.

LDU Belgrad, 3. sept. Borza. Devize. Pariz 187, London 97.50, Dunaj 10.50. Valute, 20 dinarjev v zlatu 24.30, francoski franki 154, dolarji 26, rumunski lei 58, nemške marke 52.

Prosveta.

pr Anfisa, Leonid Andrejev, ki smo ga spoznali lansko leto v »Dnevih našega življenja« in ki ima kot umetnik čudovito pot za seboj, polno umetniškega iskanja, se nam je predstavil to pot v svoji »Anfisi«. To delo združuje v glavnem vso karakteristiko Andrejevega umetniškega talenta. Ta hip sicer ne vem kdaj je nastala, toda zdi se mi, da nosi v sebi vse poteze posameznih poti, ki jih je hodil Andrejev kot umetnik. Ono močno poslikano ozadje, silno občutje, ki veje iz slednjega prizora in raz odra, kakor hitro se dvigne zastor in drži človeka v svoji napetosti do konca. Ona čudovita plastika, realitika, ali kako naj že imenujemo to, česar nimajo drugi realisti, tisti pečat pravega življenja, ki kar diha pred nami in je vendar čudovito zvezan z onostranskim, z demonskim, ki prevzame ves prostor in polni duše, je povsod in se ne da prijeti. V ti drami je ta čudovita oseba ona prastara babica, ki je živela med njimi in je vendar, kakor bi je ne bilo. V njeni navzočnosti se odigravajo dogodki in se tu pa tam zavedo njene navzočnosti in zledenijo pod njenim strašnim pogledom. Ona je posebljena vest, »Nihče ne ve, odkod je prišla. Dela se gluho in vendar vse sliši in vse ve«. Z njo je dano že vse dejanje, vsa filozofija, ko odgovarja ledeno, kot iz globočine spoznanja na vprašanje: »Kaj je treba storiti?« — »Ničesar nimaš storiti, vse je že napravljeno.« In vendar ta oseba ne nastopa kot duh. Živa priča je vsega in ne žugne, ker ve, da mora tako končati. Izmed novejših ruskih pisateljev zna Andrejev največ onega demonskega, česar zamašimo pri drugih narodih. On iztrga kos življenja, ki je v sebi zaokrožen, iz celote in ga vrže pred nas in mi ga gledamo. Gledamo ga in živimo in pri tem nimamo časa pomisliti, če je to delo zgrajeno po vseh onih formulah, ki jih predpisuje poetika, komaj imamo časa, da dihamo in ne čutimo, da smo v gledali-

šču, zdi se nam, da gledamo nemoteno skozi okno v hišo, v kateri se odigrava življenska tragedija.

To velja seveda o drami sami in to moremo občutiti samo tedaj, če je tudi igrana tako živo in neprisiljeno, da pozabimo, da sedimo v parterju. In reči moramo, da je dobil to pot Andrejev igralce, ki so ga vredni. Vse bolj jasno, kot v Pygmalionu, so pokazali ruski gostje tu, da so popolnoma kos svoji nalogi in da naše deske ne bodo tako kmalu zopet doživele tako popolnih vprizoritev ruskih del.

O posameznih igralcih pisati je težko, ker so tvorili izborno celoto in so dahnili na oder tisto resničnost življenja, ki jo drama sama zahteva. Naj omenim samo prizor v tretjem dejanju, ko sede pri mizi tako neprisiljeno in naravno ter prizor, ki se koj nato odigra. To mislim, je bil višek v dovršenosti. G. Putjata iz Pygmaliona tu niti ni bilo več spoznati. Zatajiti zna samega sebe in podati čisto drugega človeka: znak pravega igralca. Višek tega večera sta tvorila seveda g. Muratov in gospa Mansvjetova; gospa Marševa je v svoji Ninoči pokazala to pot vse svoje velike vrline. G. Čengeri zna ustvariti krepko podčrtane figure, ki nekoliko silijo iz ostale celote v karikaturu. Kako posrečeni osebnosti sta ustvarila g. Kuratov in gospa Manjecka, tudi ne bomo pozabili; isto o ostalih, posebno o gospej Volkovi.

Igralcem smo za te lepe umetniške vžitke res lahko hvaležni. Tudi oni, ki razumejo malo ali nič ruščine in daznajo vsebino le v glavnih, zelo surovih obrisih, uživajo, ko gledajo tako dovršeno igranje. Občinstvo je zato v splošnem zelo zadovoljno, kar pričajo tudi množestvilni in burni aplavzi ter živijo-klici igralcem. Gledališče je tudi precej dobro obiskano.

F. B.

Cerkveni vestnik.

c Duhovne vaje za duhovnike bodo pri oo. jezuitih v Ljubljani še od 13.—17. sept. Začetek 13. septembra zvečer ob 6. uri, konec 17. zjutraj. Čč. gg., ki se jih žele udeležiti, naj t a k o j javijo predstojstvu hiše, Zrinskega cesta 9.

Orlovski vestnik.

Seja predsedstva O. Z. se ne vrši!

Vsem ljubljanskim Orlicam! V sredo bo v cerkvi Srca Jezusovega ob 7. zjutraj sv. maša in skupno sv. obhajilo. Za govor je preskrbljeno. Sestre, pokažite javnosti svoje prepričanje in pridite zanesljivo!

Vsem ljubljanskim Orlom! V sredo, na praznik, bo sv. maša in skupno sv. obhajilo v Marijanišču ob 7. zjutraj. Pridite vsi!

Turistika in sport.

Cestna dirka za Jugoslovansko prvenstvo 1920 se vrši v nedeljo dne 5. septembra na progi Zagreb—Ljubljana (143 km). Start v Zagrebu v nedeljo ob 9. uri in cilj v Ljubljani pri 2.400 km na Dolenjski cesti ob približno pol 3. uri popoldne. — Udeležba tekmecev bode velika, kajti samo Slovenci se udeležijo s številom 18 vozačev, kateri so po večini člani kolesarskega in motociklistovskega kluba Ilirija v Ljubljani. Poleg navedenih pridejo v prvi vrsti še Hrvati, ki so bili do sedaj na višku tega sporta, in Srbi. Na cilj bode ob prihodu dirkačev promenadni koncert brez vstopnine. (K)

Sportno zabavo priredi povodom cestne dirke za Jugoslovansko prvenstvo klub kolesarjev in motociklistov Ilirija v nedeljo dne 5. t. m. ob pol 8. uri v dvorani hotela Union. Na sporedu je pozdrav hrvatskih in srbskih gostov (dirkačev), razdelitev daril za Jugoslovansko prvenstvo in za propagandno dirko Ljubljana—Velikovec, srečolov, prosta zabava z godbo. (K)

Nogometne tekme. Jesensko nogometno sezono odpre S. K. Ilirija v nedeljo dne 5. septembra s tekmo proti rezervi. Ker je to prvič v sezoni, da tekmujeja prvo moštvo in rezerva med seboj, obeta biti tekma jako zanimiva. Začetek ob pol 18. uri. Blagajna se odpre ob 17. uri. Vstopnina: sedeži po 10 K, stojišča brez izjeme 4 K. — V sredo in četrtek na prostoru Ilirije Innsbrucker Sportverein — Ilirija I.

Innsbrucker Sportverein v Ljubljani. V sredo in četrtek, dne 8. in 9. septembra vsakokrat ob pol 18. uri se vršijo na prostoru Ilirije ob državnem kolodvoru internacionalne nogometne tekme med prvimi moštvi Ilirije in Innsbrucker S. V. Innsbrucker S. V. je prvak Tirolske, prvo-razredni klub ter je dosegel v prosti pomladanski sezoni lepe rezultate. Proti Wiener Sportklubu je igral prvi dan 1 : 3, drugi dan 1 : 5. Ker sta po rezultatih sodeč obe moštvi precej enaki, obetajo biti tekme jako interesantne in zelo napete. Vstopnina sedež prve vrste 24 K, druge vrste 16 K, stojišča 10 K. Za člane in dijake (toda le v predprodaji) 6 K. Predprodaja vstopnic se vrši od ponedeljka naprej v drogeriji Kanc v Židovski ulici in pri tvrd.

ki Svetla, Mestni trg, za sedeže in navadna stojšča; dijaške (članske) vstopnice se bodo pa za oba dni dobile pri blagajni na prostoru Ilirije v torek od pol 18. do pol 20. ure. Tekme se bodo vršile ob vsakem vremenu. Blagajne se odpro eno uro pred začetkom tekme. (k)

Dijaški vestnik.

d Seja osrednjega odbora SDZ se vrši v četrtek dne 9. septembra ob 14. uri v zvezinem lokal. Vazno! — Predsed. SDZ.

d Pododbor SDZ v Celju za Posavje se ustanovi dne 8. t. m. v Rajhenburgu po prvi sv. maši. Vabljeni vsi tovariši iz Posavja in tudi od drugod. Pridite gotovo! — Tajnik.

d Poziv. Pozivam katoliške akademike in srednješolce, ki bivajo v krajih: Kresnice, Litija, Vače, Šmartno, Poljšnik, Zagorje, Trbovlje, Hrastnik, oziroma južno črte Cilej, Limbarska gora, Mrzlica ter severno črte Kum, Dolgo brdo, da se javijo na mudoma z dopisnico bogoslovcu Pavlu Simončiču, Breg 1, p. Litija. — Dalje vse tovariše, ki bivajo na črti, oziroma desno in levo črte Zidani most, Loka, Sevnica, Studenec, Rajhenburg, Krško, Videm, Lesko-

vec, Drnovo, Krška vas, Brežice, da se javijo tov. juristu Božiču Jožetu, Kobile 8, p. Leskovec. — Ker je zadeva v obeh slučajih nujna, prosim vse naše prijatelje, ki čitajo ta poziv, da o njem obvestijo v poštveni prihajajoče dijaštvo, ki poziva morebiti ne bi moglo čitati. — Predsednik SDZ.

d Meje novih podružnic. Vse novoustanovljene podružnice, oziroma poverjenike za ustanovitev novih podružnic prosimo, da čimprej določijo natančno mejo svojim podružnicam ter tozadeven elaborat v 3-šlejo čimprej osrednjemu odboru. Pri tem puščamo popolnoma prosto roko odborom, oziroma poverjenikom, ki bodo pri določitvi mej in teritorija ložje vpoštevali vse teritorialne ugodnosti, po katerih bo dijaštvo ene podružnice že naravno združeno in se bo lahko brez večjih težav shajalo. — Predsedstvo SDZ.

d Nova razdelitev podružnic SDZ. Dodatno k včerajšnjemu poročilu: Ustanovitev Kranj-Tržiške podružnice in Blejske podružnice je poverjena dosedanjemu odboru Gorenjske podružnice, ustanovitev Kamniške podružnice odboru dosedanjenja Kamniškega pododбора, ustanovitev Skofjeloške podružnice odboru dosedanjenja Skofjeloškega pododбора, ustanovitev Li-

tijske podružnice tov. bogoslovcu Simončiču, ustanovitev Krške podružnice tov. juristu Božiču sporazumno s predsednikom dosedanje podružnice za Novomeško, Krški in Orneljski okraj, ki se prekrsti v Novomeško podružnico. — Predsedstvo SDZ.

Sodišče in policija.

s Karambol v Stritarjevi ulici. Čez križišče iz Mestnega trga v Stritarjevo ulico je vozil kljub opominu stražnika Hinko S. v zelo naglem diru in je zadel v tramvajski voz. Na policiji so naložili Hinku S. 50 kron globe.

s Z odprtim žepnim nožem je rogovillil po Bleiweisovi cesti Andrej Celarc ob pol 5. popoldne dne 3. sept. Mož je bil popolnoma vinjen in ga je stražnik aretiral. Na policiji so Celarca obsodili na 2 dni zapore.

s V Gradaški ulici obležal je 3. sept. t. l. popolnoma vinjen I. S. Prenesti so ga morali na policijo, kjer so mu prisodili 3 dni zapore.

s Pretep pri Malem Slonu. Dne 2. sept. t. l. je podnarednik Anton Kržišnik povzročil v kavarni «Mali Slon» velik izgred. Potegnil je bajonet in grozil z njim čevljar-skemu mojstru Karlu K., ki je precej za-

pusstil kavarno. Kržišnikov nastop je razburil tri goste Štepanjce in se je prepil nadaljeval na cesti. Poravnala ga je policija, ki je dva nemirneža aretirala.

s Mlekarski voziček prebrnila je Jera S. mlekariji Angeli G. iz Rudnika, vsled česar se je 5 litrov mleka zlilo. Stražnika, ki je posredoval, je osorno opsovala, da so se ljudje zgražali, vsled česar bo morala plačati 100 kron globe.

s Prehitra vožnja. Ker je vozil v Ljubljani z avtomobilom z brzino 20 do 25 km na uro, in sicer po Sv. Jakoba trgu, je bil obsojen sofer V. M. iz Kranja na 100 kron globe.

Naša se je usnjata torbica s srednjo vsoto denarja. Dobi se pri dr. Minaf-ju, Tabor št. 3.

Na kolodvoru se je izgubila italijanska licenca za auto in še nekateri dokumenti z listino. V listnici je bilo tudi nekaj lir, katere prepušča izgubljen najditelju, ako vrne ostalo v garažo Gorec, Vegova ulica. (K)

Klavir, nemščino ter druge učne predmete poučuje v Škofi Loka gospa, bivša učiteljica. Glavni trg št. 19, II. nadst.

Krojaški delovodja in pomočnik, krščanskega misljenja in življenja se išče k več vajencem za takojšen nastop. Zglasiti se pri Jos. Sedmak, Vrhovčeva ulica 11, v Ljubljani. 3653

Prvovrstni penzion za dva srednješolca iz boljše rodbine pri profesorski rodbini v Ljubljani. — Naslov pove upravnistvo Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.

Več kolporterjev za »SLOVENCA« in »VEČERNI LIST« se sprejme takoj.

Dr. ŠLECHTA ordinira zopet redno za kirurške in splošne bolezni LJUBLJANA, Dvorni trg št. 1/II.

Boljša gospodična išče dobrotnika, ki bi ji posodil 1000 kron. Vrnila bi mu v dveh letih pošteno. Pomagala bi si rada pri nekem trgovskem podjetju, bila bi mu zelo hvaležna. — Blagohotne ponudbe pod št. 3650 na upravo »Slovenca«.

Dektica tudi iz dežele se sprejme za pomoč v trgovini in za domača dela. Sirote brez staršev imajo prednost. Hrana in stanovanje v hiši. Naslov na upravo »Slovenca« pod št. 3676.

25 sodov za transport 800 do 500 l, hrastovih, dobro ohranjenih, na Kranjskem ležečih, se prodajo. Prijazne ponudbe z najvišjo ceno pod »Sofortige Barzahlung 2187« na anončno eksped. Kienreich, Graz, Sackstrasse 4.

V par dneh izide **Družinska Pratika** za leto 1921

z bogato, jako zanimivo vsebino in mnogimi lepimi slikami.

Cena izvodu 5 kron, po pošti 50 vin. več.

Zabtevajte jo po vseh trgovinah in drugod. — Na debelo se naroča pri založništvu Družinske Pratique v Ljubljani.

Razprodajalci znaten popust.

Prodajalca, večja slovenskega in nemškega jezika, izučena manufakturstika, želi mesta v kakti trgovini (ne glede na stroko) v Ljubljani eventualno tudi na deželi. Nastopi lahko takoj. Dopisi naj se pošljejo na upravo »Slovenca« pod št. 3646.

Prostovoljec-ekonom, sedaj praktičen pri profesorji rodbini v Ljubljani. — Naslov pove anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.

Pull za trgovino, stelaže s 180 predali in veliko stekleno steno prodaja Sever & Komp, Ljubljana. 3675

Bukovega opija več vagonov se kupi. Ponudbe s ceno pod »Bukovega opija 3672« na upravo lista.

Gospodična

iz boljše rodbine in zadostno predizobrazbo, ki ima veselje do kemije se sprejme v kemično podjetje kod praktikantinja. — Lastnoročno pisane ponudbe če mogoče s sliko naj se pošljejo pod »Kemija 500 3628« na upravo.

NAZNANILO!

Opozarjam stranke, da prevzemam vsa tozadevna naročila kakor tudi moderniziranje klobukov tu v tovarni, v Ljubljani pa ima isto pravico trdka Kovačević i Teršar v Prešernovi ulici št. 5, ne pa gotovi ljudje, kateri hodijo po mestu in prevzemajo naročila za moje ime, proti katerim bodem tozadevno postopal.

Velepoštovanjem

FRANC CERAR,

tovarna slamnikov in klobukov, Stob. pošta Domžale pri Ljubljani.

Sukanec bel in črn, glavničke za česanje, gladilni (smirgel) papir, krtače za ribanje, Zlatorog milo, testenine, vžigalice in sveče, priporoča trdka

Osvald Dobeic, Ljubljana, Sv. Jakoba trg št. 9.

POZOR!! »SLOVENSKA STRAŽA« VAS KLIČE.

Vnske sode, različne velikosti, večje množino, po ugodni ceni prodaja Pavel Sedej, Javornik, Gorenjsko.

Prostovoljna razprodaja. V nedeljo 12. sept. t. l. ob 3. uri popoldne se bo razprodalo čebelarstvo g. M. Kenovarja v Dravljah pri St. Vidu nad Ljubljano. Naprodaj bodo čebele, prazni panji, čebelarstvo orodje in čebelarški voz z 20 panji čebel.

ŠTAMPILJE GRAVEUR ANT. ČERNE LJUBLJANA DVORNI TRG 1 PEČATI Katalog franko

TIROVAT LJUBLJANA Nudimo la kranjski lanični firnež in pristno lanično olje v vsaki količini po najnižji tovarniški ceni. **TIROVAT LJUBLJANA & KOMP. VEČKOVARJEVA ULICA 6**

„SIDRO“ d. d. za trgovino z železom.

Zagreb, Vlaška ulica 40

Telefon int. št. 69. Brzjaviti: „Sidro“, Zagreb.

Dospela je velika množina: bakrenih brizgalnic, bakrenih kotlov, verig, blagaj, litiga blaga, pocinkanega blaga, raznovrstnega kleja, podkov, žice, železnih žebijev, ključavn, blaga, emailirane posode, cinka za lončarje, strešne lepenke, trsja. Na potu je raznovrstno železo in razno železna blaga. Solidna postrežba.

Zastopstvo: Wien »Sidro« Eisen u Metalwaren-Handels-Ges. m. b. H. III. Reissnerstrasse 3 Tel. 462 2. Naslov za brzjavke: »Eisensidro« Wien, dobavlja cele vagone direktno vso zgoraj navedeno blago transito skladišč ali z izvoznim dovoljenjem s plačilom v avstrijskih ali jugoslovanskih kronah.

Slav, občinstvu vljudno naznanim, da sem otvoril delavnico za napeljavno vodovodov in hišne inštalacije, kakor tudi vse popraviljanje vseh vrst šivalnih in drugih strojev. Za mnogobrojna naročila se priporoča Alojzij Kralj, Šk. Loka 44

Izvršiti moramo mnogo **mizarskih del** medtem 60 navadnih miz, 20 omar, 30 predalnikov itd. pa bi radi to delo oddali. Ponudbe pod »Stolarja 1159« na Blocknerjev zavod za oglaševanje, Zagreb, Jurjevska ul. 31.

lv. Jax in sin Dunajska cesta št. 15, Ljubljana. Šivalni stroji in stroji za pletenje. Izborna konstrukcija elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena l. 1897.

Vezenje poučuje brezplačno. Pisalni stroji „ROLER“ Ceniki zastoj in franko.

Kolesa iz proih tovarn: Dürkopp, Styria, Waffelnrad.

Na novo ustanovljena »Slovenska banka« v Ljubljani razpisuje mesto **bančnega ravnatelja** kakor tudi več mest **bančnih uradnikov in nastavljenecv**

Reflektanti naj pošljejo ponudbe s priloženim curriculum vitae in pogoji do 15. septembra t. l. na naslov »konzorzijski ustanovitelj »Slov. Banke« v Ljubljani na anončno ekspedicijo Al. Mateič, Ljubljana.

Zasebni učni zavod Legat v Mariboru.

6 mesečni tečaji in 4 mesečni tečaji. Začetek dne 4. oktobra 1920.

Tečaji za slovensko stenografijo, nemško stenografijo, stroje-pisje, slovensko korespondenco, nemško korespondenco, navadno računstvo, trgovsko računstvo, knjigovodstvo, slovenski jezik za začetnike, hrvatski jezik, nemški jezik za začetnike, lepopisje, cirilico in obrtno risanje. Obširni prospekt brezplačno.

Zasebni učni zavod Legat, Maribor, Vetrinjska ulica 11, I. nadst.

sprejema od 11. do 12. ure.

15 ton portland-cementa v vrečah prodam, ker sem odložil nameravano zidanje. — Naslov pove upravnistvo »Slovenca«, pod št. 3639.

Krog **hramnih sodov** v najboljšem stanju, vsaki od 14 do 25 hektov vsebine, prodaja: And. Mejač, Komenda pri Kamniku.

Več ogarjev se sprejme. Trajno delo. Za živila preskrbljeno. Naslov v upravi lista pod št. 3671.

Lepo posestvo 20 oralov veliko, z gozdom, vinogradom, sadovnjakom, travniki in nekaj njiv, 20 minut od Maribora oddaljeno, se radi selitve po ceni prodajo. — Naslov pove upravnistvo lista pod št. 3611.

STISKALNICE za grozdje in sadje lastnega izdelka si nabavite pri

KOMET d. d. z o. z. LJUBLJANA Dunajska cesta 33. Telefon 142.

STISKALNICE za grozdje in sadje lastnega izdelka si nabavite pri

Christoph & Unmack d. d. glavno obratovališče Niesky, Oberlausitz (Gornja Lužica).

Postranska obratovališča: **Černhausen** na Cehoslovaškem in **Kopenhagen** (Kodanj)

se priporoča za kratkodobno izdelavo enodružinskih, dvedružinskih in večdružinskih hiš po Döckerjevem sistemu. Vile in stanovanjske hiše bločne oblike vseh slogov, dalje industrijske stavbe, velikanske tvorniške delavniške lope, prekrova za kolodvore, klavnice, tržnice, mostovi, strojnice, gledališča za kino, razstavne dvorane, garaže, cerkvene strehe, vodne naprave, bolnice po pavijonskem sistemu itd. Strešni stoli brez motečih opor. — Cenjena vprašanja na upravnistvo »Jugoslavije« pod Christoph & Unmack, A. G. — Več v besedilu lista.

Za dvakratno objavo v tednu se računa 8 kron.)

ELEKTROTEHNIKA
»Svetla«, Mestni trg 25.
Verbaj A., Linhartova ulica 4.
FOTOGRAFSKI ATELJE:
Grabietz Franjo, Miklošičeva c. 6.
JAVNA SKLADIŠČA
»Balkan«, I. Ljublj. javno sklad.,
Dunajska c. 33. (Tel. 366.)
KLEPARJI
Korn T., Poljanska cesta 8.
Remžgar & Smerkol, Flor. ul. 13.
Pripisujejo za sklad S. L. S.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Za dvakratno objavo v tednu se računa 8 kron.)

KNJIGARNE
Jugoslav. knjigarna, Pred škofijo.
KNJIGOVEZNICE
Knjigoveznica K. T. D., Kopit. ul. 6.
KONFEKCIJSKE TRGOVINE
Olup Josip, Pod Trančo.
Sax Ivan, Stari trg 8.
LEKARNE
»Pri Mariji Pomagaj«, Reslj. c. 1.
MANUFAKTURNE TRGOVINE
Schuster Anton, Stritarjeva ul. 7.

MODNI SALONI
Götzl Marija, Zidovska ul. 8 in 7.
MODNE TRGOVINE
Kunovar Ivan, Stari trg 10.
Magdič Pavel, Aleksandrova cesta.
PARFUMERIJE IN KOSMETIKA
»Uranus«, Mestni trg 11.
TRGOVINE S PAPIRJE
»Uranus«, Mestni trg 11.
RESTAVRACIJE
»Perles«, Prešernova ulica.

SOBNO SLIKARSTVO
Žuran Martin, Mestni trg 12.
STAVBENA PODJETJA
Černe Andrej, Sv. Petra cesta 23.
Treo Viljem, arhitekt, mestni stavbenik, Gosposvetska cesta 10.
ŠPEDIJSKA PODJETJA
»Balkan«, Dunaj. c. 33. (Tel. 366.)
Uher F. & A., Selenburgova ulica 4. (Tel. 117.)
TRGOV. Z URAMI IN ZLATNINO
Černe Lud., Wolfova ulica 3.

TRGOV. Z DEŽN. IN SOLNEN.
Mikuš L., Mestni trg 15.
TRGOV. Z ŽELEZ. IN POLJED. STROJI
Erjavec & Turk pri »zlati lopati«
Valvazorjev trg št. 7.
Zalta & Žilič, Gosposvetska cesta 10. (Mar. Ter. cesta.)
TRGOV. Z USNEM IN ČEV-LJARSKIMI POTREBŠČINAMI
Sever Andrej, Prešernova ul. 9.
ZALOGA POHIŠTVA.
Fajdiga Filip, Ljubljana.

Zaboje in kante od ameriškega petroleja kupi Sever & Komp. Ljubljana.

Usakovrstne napise
na steklo, zid, i. t. d. izvršuje
Fran Bricelj,
Ljubljana, Selenburgova ul. 6.

VOJNOVIČ & DRUG.

Gradbeno podjetje
ing. Dukić in drug
Ljubljana, Resljeva c. 9.
se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

priporočamo svojo veliko zalogo elektr. tehn. potrebščin na drobno in debelo.
Wilsonova cesta štev. 22.
Tovarna Glince štev. 6.

Bonbone, kandite in slaščice vseh vrst
naročate le pri domači slovenski tvornici Josip Rajšter, Šoštanj. — Prvo vrstno blago, kakor: kolači, keksi, biškoti, fondant-, likerni in čokoladni bonboni, okraski za božično drevesce ter prvo vrstno čajno pecivo, parklji, Miklavži in barvano medeno blago. Postrežba promptna.
Naročate naravnost v tvornici ali v njenih zalogah:
Ljubljana: Püsch Albert, Gosposvetska cesta št. 7.
Celje: Debenjak Rozalija, Kralja Petra cesta št. 15.
Maribor: Hmelak Vinko, Slomškov trg št. 6.
Naročila za Božič se sprejemajo samo do 15. oktobra. — Vzorčne pošiljke stanejo 300 kron. — Zahtevajte cenike. — V vseh zalogah se prodaja le po tovarniških cenah.
JOSIP RAJŠTER, tvornica kandi in slaščic, Šoštanj, Slovenija.

Les.
žagan, tesan, okrogel, smrekov, jelkov, borov, hrastov, janski les od m 2.50 dolgoti naprej kakor skorje, krajnike in drva kupuje po najvišji dnevni ceni
lesna trgovina
FR. PAJMAN, CELJE.

Skaboform se zopet dobi! proti srbečici, garjam, lišajem, koži, izpuščajem
lekarne priznane in zdravniško priporočene
Dr. FLESCH-evo izvirno SKABOFORM-MAZILO.
Ne mače, ne barva, brez duha. Dobiva se v vseh lekarnah.
Glavna zaloga za Ljubljano in okolico:
Rihard Sušnik »pri zlatem jelen« IV., Marijin trg.

Iščemo starejšega in večega
kovača za kotle
ki je dobro izurjen v vseh poslih za-
devajočih te stroke. — Ponudbe na
»DANICO« d. d. za kemične proizvode,
Bosanski Brod.

ŠTAMPILJE
iz kavčuka
CIRIL SITAR
LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 13

KOLONIJALNO
Najcenejša dobava na debelo
FRUCTUS
d. d. za promet zem. proiz-
vodov, kolonijalnim in
drugim blagom preje
Izidor Scholler-a sin
(ustanovljeno 1883)
Zagreb, Viaska ul. 12.
Telefon 106. Brzjavlj: Fructus.
SPECERIJSKO
BLAGO

Inženier Dr. Miroslav Kasal
oblastveno poverjeni
stavbni inženier
Ljubljana,
Hilserjeva ulica št. 7.
Specijalno stavbeno podjetje
za betonske, železobetonske
in vodne zgradbe.
Izraba vodnih sil.

Ljudska posojilnica
v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta štev. 6
obrestuje hranilne vloge po čistih
3%
Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem marca 1919 nad 40 milijonov kron vlog in nad 1 milijon enostotisoč kron rezervnih zakladov.
Posojila se dovoljujejo na osebni kredit (proti menici) na hipoteko in v tekočem računu.
Ljudska posojilnica stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.

Alojzij Vodnik
500 nagrobnih spomenikov vedno v zalogi, dalje 15 vrst marmorja za pohištvene oprave, rodbinske grobnice, mavzoleji, umetniški portreti iz marmorja, razna cerkvena dela, mlinski kamni i. t. d.
Ljubljana, Kolodvorska ulica.

Bratři Utitzove, Praha
največja tovarna usnja v Čehoslov. republici, specialitete: ševro, ševret, box, usnje za mobilije, antik, itd.
Generalno zastopstvo za SHS kraljevino
H. SELJAK, Ljubljana.

Prvi in edini slovenski zavarovalni zavod.
Vzajemna zavarovalnica
v Ljubljani, Dunajska cesta 17,
je ustanovila oddelek za
življenska zavarovanja.
Sprejema: V življenskem oddelku: zavarovanja na doživetje in smrt v vseh sestavah, zavarovanja na otroško doto, rentna in ljudska zavarovanja pod najugodnejšimi pogoji.
V požarnem oddelku: zavarovanja vseh premakljivih in nepremakljivih predmetov, ki se poškodujejo po ognju, streli in po eksploziji svetilnega plina po znano nizkih cenah.
Podružnica: CELJE, Breg 33.

Novi patentirani električni SONA-zvonec na močni tok.

Pri uporabi Sona-zvonca na močni tok so nepotrebne baterije ali transformatorji.
Enkrat inštaliran Sona-zvonec na močni tok ne potrebuje nikake skrbi več in nepovzroča nikakih nadaljnjih stroškov.
Sona-zvonci se izdelujejo za vsako napetost (istomerni ali izmenični tok). Razlike v napetosti do 80 voltov nimajo na zvonec nikakega vpliva.
Sona-zvonci so cenejši kot zvonci za baterije ali s transformatorji in delujejo trajno dobro. Poraba toka (0.25 Amp.) je minimalna.
Sona-zvonci kot zvonci pri vratih se stikajo s kontaktom pri vratih.
Sona-zvonci so za daljše napeljave najboljši zvonci, ker ne igra pri njih padec napetosti nikake vloge.
Sona-zvonci so pri tovarniških napeljavah 60—150 zvoncev edino zanesljivi.
Sona-zvonci se izdelujejo v najrazličnejših oblikah in velikostih za stanovanja, hiše, šole, hotele, rudokope, železnice in tovarne. Sklepa jih poseben solenoid, kjer spirala železno jedro v se potegne in s posebnim prožnim kroglastim kontaktom tok sklepa in prekinjuje. Zvonec se da priključiti na vsako poljubno električno napeljavo.

Zahtevajte ponudbe od tvrdke „SVETLA“ Ljubljana, Mestni trg štev. 25.